

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Nr. 25 (78)

TORONTO, Ontario, 1951 m. Birželio (June) mėn. 21 d.

Kaina 10¢

1704

The Lights of Homeland
Lithuanian Weekly
Published by the Lithuanian
R.C. Cultural Society
of Canada
Authorized as Second Class
Mail Post Office Department
Ottawa

SAVAITRASTIS
Leidžia Kanados Lietuvių
Katalikų Kultūros Draugija
941 Dundas St. W., Toronto

Birželio 23 dienos sukaktyje

Birželio 23 dieną sukaunka dešimt metų, kada lietuvių tauta, išgirdusi ženkla, vieningai pakėlė ginklą prieš sovietinį okupantą ir jo terorą. Dvieji tūkstančiai tylių karžygių gyvybę sudėjęs, buvo pašalintas okupas, paskelbta laikinoji vyriausybė, kraštas perduotas į jos rankas. Laikinoji vyriausybė atgavino svietimos prievartos nutrauktą Lietuvos suvereninių organų veikimą ir grąžino tautines valstybinio gyvenimo formas.

Laikinosios vyriausybės dienos buvo trumpos — nuo birželio 23 iki rugpjūčio 5. Jos veikimą nutraukė naujas okupas. Tačiau sukilimo laimėtos dienos Lietuvos kovų istorijoje bus išties didingas ir šviesus liudijimas apie lietuvių tautą. Liudijimas nepaneigiamas, nes nuosaviu kar žygiu kraują patvirtintais, kuris sugriovė sovietų rūpestingai statytą melą, kad lietuvių tauta buvusi laisva valia įsiprašiusi į Sovietų Sąjungos nelaisvę. Tai liudijimas, kad laisvė — ir tik laisvė — vedė vyrus ir moteris mirti kovoje su priešu. Ta pati laisvė, kuri šiandien dešimtis tūkstančių partizanų ir visą kraštą pasilikusią tautą įkvėpė virsti riteriais be baimės. Dėl tos laisvės žuvusiems tebūnie amžina gyvyčių meilė ir, kai ateis laikas, tebūnie jų vardai surašyti garbės vietose. Nežinome, ar vardais tebus įjungti į Nežinomojo Partizano Kovotojo Šventovę, kuri jaunajai kartai būtų patriotizmo ir pasiaukojimo židinys.

Sukilimo dienos buvo liudijimas, kad lietuvių tautos gelmės yra skaidrios demokratinės, nes tik demokratinės kraštas dėl laisvės aukotis yra pasiryžęs; tik

jis sugeba nelaimėse nepakrikti ir iš savo tarpo išskirti į priekį naujus žmones vieton katastrofos nušluotųjų; tik jis susiorganizuoja ir susidrausmina iš vidaus, be prievartos, ir eina vieningu keliu. Laikinosios vyriausybės žmonės yra tikras pasididžiavimas, kad jie yra šios tautos nariai. Jie laiko savo gyvenimo laimingą valandą, kad sukilimas jiems buvo pavadęs sunkiąją pareigą atstovauti krašto suvereninėms galioms ir tęsti jų veikimą.

Nors naujas okupas nutraukė laikinosios vyriausybės veikimą, bet jos žmonės buvo ramu širdyje, kad ji buvo padariusi visa, kas buvo įmanoma iš to tautos pasipriešinimas toliau nepakriko, jos gyvyšios jėgos susirado naują pavidalą vadovauti kovai dėl tos pačios laisvės — Vyriausiąjį Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą. Jis perėmė kovos vėliavą ir, talkinamas nepriklausomos Lietuvos atstovų, ištikimai budinčių jiems patikėtos sargybose, remiamas senųjų ir naujųjų išeiviu organizacijų, iš užsienio vadovauja žygiui į tautos „laimės žiburį“ — suvereninių organų veikimo atnaujinimą ir krašto laisvę.

Tikėdami ateitimi, šiandien grįžtame prie to šviesaus sukilimo akto, pagarbiam minėdami žuvusius, sveikindami išlikusius, jo iniciatorius, vadus, dalyvius bei talkininkus ir kviesdami emigraciją išlaikyti tautiečius įjungti į pagarbos pareikimą birželio 23 dienos karžygiams ir sutelti mintis į to istorinę prasmę bendroje dar nebaigtoje tautos kovoje dėl laisvės.

J. Brazaitis.

PABALTIEČIAI LAISVOSIOS EUROPOS KOMITETE

Birželio 14 d. Laisvosios Europos Komiteto Vidurio Europos Studijų Centr. patalpose Naujorko įvyko Laisvosios Europos Komiteto Lietuvos, Latvijos ir Estijos patariamųjų grupių (Consultative Panels) iškilminga inauguracija, dalyvaujant šių grupių nariams, Laisvosios Europos Komiteto pareigūnams, JV spaudos atstovams, Baltijos kraštų diplomatams ir būriui svečių. Susirgusį LEK prezidentą C. D. Jacksoną pavadavo ir jo vardu pasakė reikšmingą kalbą vicepirmininkas. Jis kalbėjo:

„Nuo šios dienos Baltijos kraštų patariamųjų grupės yra pašautos aktyviai bendradarbiauti su mumis ir su kitais tautiniais komitetais, kad bendromis pastangomis priartintume pavergtųjų rytų Europos kraštų išlaisvinimą, kad kuo veikiau suteiktume vilties tų kraštų žmonėms, kad palaikytume jų demokratines nuotaikas ir pakeltume jų moralę akivaizdoje tų bandymų, kurie dar jų laukia.“

Mes didžiai gerimeis trintis Baltijos tautomis, kurios pirmąsias prarijo įsibrovusi sovietinė armija, kurias neteisėtai absorbovo sovietinis imperializmas. Jungtinės Valstijos nėra pripažinusios Rusijai teisės smurtu prisijungti Estijos, Latvijos ir Lietuvos teritorijas. Todėl ir šiandien Jungtinės Valstijos tebepripažįsta Estijos, Latvijos, ir Lietuvos diplomatinius atstovus, atstovus prieš okupacinių vyriausybų, laisvų ir nepriklausomų Baltijos valstybių, kurių kraštai buvo apiplėšti ir vyriausybės žiauriai išprievartautos, jų narius, neišskiriant nei prezidentų, išgabenant išstremian. Tęsdama šį pripažinimą toms

diplomatinėms atstovyboms, Jungtinių Valstybių vyriausybė pareiškia savo nesvyruojamą nusistatymą dėl Baltijos tautų teisių ir nepriklausomybės. Suprantama, nei diplomatinės atstovybės, nei patariamųjų grupės nepretenduoja virsti egzilinėmis vyriausybėmis.

Laisvosios Europos Komitetas skelbdamas šiandieną Baltijos kraštų patariamąsias grupes kaip pripažintus egzilinius atstovus, kurių uždavinys artinti savųjų tautų laisvę, išreiškia savo pasitikėjimą nugalėti komunistų. Laisvosios Europos Komitetas mieliai sutinka paversti tautai konkrečių bendradarbiavimu ir, tikimės, ilga ir vaisinga sąjunga.

Mes žinome, kad Baltijo kraštų patariamąsias grupes laukia pareiga duoti didelį indėlį bendram laisvės tikslui — Sovietų Rusijos užgrobtųjų kraštų laisvės tikslui, ir kad per šias grupes tie kraštai padarys visuotinių pastangų bendram tikslui atsiekti. Bendradarbiaudamos su Lais-

vosios Europos Komitetu, Baltijos kraštų patariamąsios grupės savo darbe bus remiamos beveik visos šiame krašte esančios savosios išeivijos. Jos bendradarbiaus su savaisiais vakarų Europoje esančiais egzilniais veiksniais. Jos gaus neaprežtą paramą ir bendradarbiavimą savo diplomatinėse atstovų. Savą ruožtu Laisvosios Europos Komitetas teikia Estijos, Latvijos ir Lietuvos patariamoms grupėms tą patį padaršinimą ir tas pačias lengvatas, kurie iki šiol buvo teikiami kitų anapus geležinės uždangos esančiųjų kraštų tautinėms taryboms bei komitetams.

Šia progą mes laikome istorine. Tai yra puiki pabaiga ilgų ir kantrių pastangų — baigė Laisvosios Europos Komiteto vicepirmininkas Mr. Dolbeare.

Po Dolbeare kalbos žodį tarė Estijos, Latvijos ir Lietuvos patariamųjų grupių pirmininkai.

Visos kalbos buvo įtrauktos ir radio transliacijų juostą.

Svetimšalių legijoną apmokys JAV

2500 svetimšalių amerikiečių kariuomenės dalinys Vokietijoje verbuojamas iš visų rytų Europos tautybių, vadovaujant specialiai rekrutavimui įstaigai Muenchene, o uždarymo būrai veikia Garmisch, Bad Tolz, Berchtesgaden, Degendorf, Murnau, Straubing ir Regensburg.

„Tremtis“ praneša gavusi informaciją iš kariškų amerikiečių įstaigų Muenchene, kad suverbuotais dalinys bus apmokamas Amerikoje. Kariai gausią „gerą maistą, aprangą, pastogę ir \$80 mėnesinės algos“.

Verbuoja kariuomenės moteris

Gegužės 30 d. Kanados oro laivyno vadovybė paskelbė pradedanti verbavimą kariuomenės moterų. Priimamos 18-29 m. nevedusios, retais atsitikimais ir vedusios bevaikės, o II pasaulinio karo našlės iki 40 m. Iš visų reikalaujama ne mažiau 10 metų mokslo, o specialiai paskiriamas renkamos su universiteto išsilavinimu ir turinčios bent 2 m. administratyvinį stažą. Kitos ginklų rūšys moteris pradėsia verbuoti vėliau. Oro laivyno tar-

nybai daugiau bus verbuojama liepos pradžioje, o dabar busias sudarytas tik branduolys. Apmokymas busias atliktas St. John. Kye. Aviacijoje moteris skiriamos radio, elektras, raštinų, sanitarių ir lėktuvų kontroles tarnyboms.

Kanados vėliava Kinijoje

Viena prekybinė kinų firma, turinti savo biurą Montrealy, tuojaus po karo Kanados laivų statyklose užsakė keletą laivų. Firma parėmė tada dar didžiąją dalį Kinijos valdžiusi nacionalistų vyriausybę, o taip pat ir Kanados vyriausybę. Kai Kinija užvaldė komunistai, anoji prekybinė firma savo laivus pasirūpino įtraukti į Kanados laivų registrą ir dabar 7 laivai tebeplaukioja tarp Hong Kongo ir Kantonio, kaip sakoma, gabendami dažnai net karui reikalingas medžiagas.

Dėl to Kanadai daroma prieštara, klausimas buvo iškeltas ir vyriausybei, kurios atstovas prekybos ministeris pareiškė, kad šiuo reikalu Kanada negalinti nieko padaryti — nebent tik išbraukti tuos laivus iš Kanados registro.

Amerikiečiai globoja rusus emigrantus

Zinomasis George F. Kennan, kuriam viešpataujant State departamente, DP ir kiti pabėgėliai turėjo meluoti per daug kartinius skringius nebėgę nuo sovietų, bet nuo nacių tikrai, šiuo metu „laikini“ pašalintas iš minto departamento yra paskirtas Fordo Fondo pavadinto „Laisvosios Rusijos, Inc.“ vardu prezidentu. Fordan šiam tikslui paskyrė \$200.000.

Iki Mr. Kennan buvo State departamente ir Pabaltijo klausimas vis tebekabėjo ore. Tik jam pasitraukus, baltai buvo užtikrinti, kad rusams jų žemes paliktos nebus. Be to fondan įeina žinomi prorusiški amerikiečiai, jų tarpe „Morgan Co.“ viceprezidentas Gordon Matson, apie kurį žmonos rusės mintis išreikštas per savo vyrą „US News & World Report“ magazine jau bu-

vo mūsų laikraštyje rašyta. Tačiau fondas skelbiasi gelbėsias visas sovietų pavergtas tautines mažumas, padėdamas joms susirasti darbo ir sudarydamas kultūrinės pragyvenimo sąlygas.

Deja, vargu ar galima tam tikėti, kai bendrovė vadinasi „Laisvosios Rusijos B-ve“.

Tiksliai pavaizdavo „New York Times“ savo vedamajame „Sovietiniai Sahibai“ tiksliai apibūdino komunistinio imperializmo tikrąjį veidą. Laikraštis nurodė, kaip Stettino indidentas gražiai pavaizduoja sovietų piliečių privilegijas taip vadinamos satelinės šalyse.

Šiais laikais, kada Indija atgavo pilną laisvę, kolonializmas buvo sutriuškintas Kinijoje ir imperializmas pasitraukia iš viso laisvojo pasaulio, atrodo sovietai kuria naująją savo imperikalizmo erą. Kiekvienas sovietų karininkas einąs Prahos, Varšuvos ar Sofijos gatvėmis jaučia savo sovietinį pranašumą. Jis jaučiasi „sahibu“ ir dar tokiu, kokių net žais „palaimintaisiais“ laikais nebūta. Laikraštis primena, jog ir sovietiniam kolonializmui bei imperializmui kartą ateis galas.

Vysk. Paltarokas, gal būt, dar gyvas

„Draugas“ praneša, kad birželio 3 d. prof. J. Grigas pripuolaūnai nugalėję vieną propagandinį Maskvos pranešimą ispanų tikrąjį reikalingą, kuri nustatytą šitokios programos gaires bei detales, panaudodama mūsų tautinių santykių geografijos, politinės filosofijos, vyriausybės,

PRORUSIŠKOJI LINIJA NESIDUODA IŠJUDINAMA

Priešpaskutinis „Tėviškės Žiburių“ vedamasis tiksliai pastebėjo, kad mums „reikia veržtis į amerikonišką mintį, ją pakoreguoti, nes kitaip mes galim vėl atsidurti pasmerktųjų indėnų kategorijoje.“

Jūsų Naujorko bendradarbis gal net per dažnai pamini vieno įtakingiausio Amerikos laikraščio „New York Times“ objektyvius pasisakymus mums taip rūpima problema. Bet tai nereiškia, kad NYT ir jo atstovaujama amerikoniška mintis yra be šėšelių. Tai rodo ir žemiau pateiktas gegužės 18 d. šiam laikraščiui p. Kosto Jurgėlos parašytas laiškas, kuris birželio vidury buvo grąžintas su atsiprašymu, „idėti, deja, negalėsime“.

LAIC direktorius, rašydamas kaip privatus asmuo, laiško pradžioje pažymi, kad neseniai „NYT“ spausdinti straipsniai „Netikęs karių paruošimas“ bei „Rusijos pabėgėliai“ esą tampa susiję. Jungtis esanti ta, jog tiek karininkai, tiek užsienio reikalų ministerijos valdininkai, perėję aukštuosius geopolitikos orientacijos kursus, vis tiek nepajėgia suprasti visų su Sovietų Sąjunga susijusių problemų. O tai esą dėl to, kad kaip jam tektų patirti, šitos specialiosios mokyklos, kaip „Russlan Institute of Columbia University“, „Princeton University“ mokykla Krašto Apsaugos ir Užsienio Reikalų ministerijų tarnautojams arba „Georgetown School of Foreign Service“, yra aiškiai prorusiški mokslininkų įtakoje. Išvadoje amerikiečių karininkai ir diplomatai būna labai menkai supažindinami su nerusišku Maskvos pavergtųjų tautų istorija ir jų aspiracijomis. Taip ilgai besitęsianti komplikuota „Dominium Ma-

Naujorko bendradarbio

ris Baltici“ tarptautinė problema pasilieka amerikiečiams neišaiškinta, o jei ir paličiama tai grynai iš rusiškiosios pusės.

Toliau p. Jurgėla prisimena su didele pompa neseniai įkurtą „Laisvosios Rusijos Fondą“, kuris be abejo esąs vertingas amerikiečių energijos ir pinigų investavimas. „Tačiau, jau iš pat pradžių kyla abejonė ar šis naujas užsiėmimas bus įgyvendintas taip sėkmingai, kaip jis yra planuojamas“. Šią abejonę sukelia fondo šūkis „padėti visoms SSSR tautos“ ir tai, jog jam vadovauja tulas „Rusijos ekspertas“ p. George F. Kennan. „NYT“ šiam asmeniui teikia ypatingą autoritetą, o jam tėra tik „didžioji rusų tauta“. Jurgėla savo laiške sako, jog šitokios politikos planavimas mažiausiai turi būti leidžiamas bent pakoreguoti, nors ir „audiatur altera pars“ principu, ypatingai, kai Rusijos vergijos pačiuose esančios tautos yra gyvybiniai paliečiamos.

„Tolimesnis mūsų „Informacijos ir Svetimose programos“ išpletimas“, laiške rašoma, „negali būti monopolizuotas materialistinės ir antikrikščioniškos filosofijos žmonijai... Iš kitos pusės neleistina, jog šitokia programa aiškinti būtų sukurta specialus „politinių komisarų“ luomas. Būtų parankiau šitokios programos pravedimui pasiukvisti mokslines institucijas, pagrindinių religijų organizacijas, sudarant tinkamą sistemą... Galbūt kita „Hooverio komisija“ būtų reikalinga, kuri nustatytų šitokios programos gaires bei detales, panaudodama mūsų tautinių santykių geografijos, politinės filosofijos, vyriausybės,

SAVAITĖS ĮVYKIŲ APŽVALGA

Pasaulio politiniai horizontai pereitą savaitę nepagiedrėjo, nors neįvyko ir nieko esminiai pakeičiančio padėti.

Korėjos karo paliaubų viltys nepasiteisino, nes Kinija ir visas komunistinis pasaulis į jokus priminimus vis neatsako nieko. Ateina tik žinių apie žiaurų terorą ir „kontrevoliucijos“ naikinimą Kinijoje, kas toli gražu neduoda vilčių ilgesnei ramybei.

Kovų lauke visą aną savaitę JT pajėgos slinko palengva pirmyn ir jau buvo beveik likvidavę visą vad. „geležinį trikampį“, bet savaitės pabaigoje raudonieji parodė aktyvumą ir, perėję į priešpuolius, vėl ėmė veržtis į tą patį trikampį, kuris jau yra buvęs išeinamuoju punktu dviejiems dideliems puolimams. Tam grįžimui panaudojamos stambokos pajėgos ir aviacija, kuri iki šiol iš raudonųjų pusės beveik nedalyvavo kautynėse. Dėl to yra pagrindo laukti, kad raudonieji suaroš dar ir trečią didelį puolimą ir JT kariuomenei vėl teks bėgti iš S. Korėjos.

Japonijos taikos sutarties reikalavimų tenka laukti naujienų, nes sen. Dulles Londone susitaręs visais klausimais, tik dar reikia, kad susitarimą patvirtintų Britų min. kabinetas. Susitarimas esąs kompromisinis, bet jo esmė dar nepaskelbta.

Irano byla, dėl kurios užpraitą savaitę buvo reiškiamas gerų vilčių, praeitą savaitę atsidūrė vėl kritiškoje padėtyje. Irano vyriausybė naftos bendrovei patatė sąlygą prieš bet kokias derības sumokėti išdui 75% gautosios naftos vertės nuo pat kovo 20 d., kada buvo paskelbta nacionalizacija. Vyriausybė pareikalavo pinigų įmokėti iki praeito šeštadienio. Bendrovė pareiškė, kad reikalavimas „dabartinėje formoje“ esąs jai nepriimtinas ir paprašė atsakymui laiką pratęsti dar keletą dienų. Atsakymas ateis iš Londono. O tuo tarpu Irane tęsiasi neramumai. Demonstracijos ir masiniai mitingai šaukia išvyti britus išviso. Bendrovė pasirūpino savo personalo šėimas jau išsiųsti, o kitiems evakuoti yra paruoštas planas. Visi britai, apie 2000, pavojaus atvejį numatyti išvežti laivais ir lėktuvais per 10 minučių. Jau vien tai rodo, kokia rimta yra padėtis. Abadanė gresia chaosas ir darbų suirimas, nors vyriausybė ir tikrina, kad sritį kontroliuojanti kariuomenė galėsianti rimtį išlaikyti. Britai tuo visdėlto nepasitiki ir Persų įlankoje telbaloiko paruošus beke 4 karo laivus.

Pereitą savaitę įvyko incidentas ant Irano-Sovietų Sąjungos sienos, kai buvo nušautas vienas

Irano pasienio sargybinis, pasak rusų, nuklydęs į sovietų pusę. Ta proga Iranas skelbia, kad sovietai pasienin esą sutraukę didesias savo pajėgas. Kokių nors rimtesnių komplikacijų visdėlto nelaukiama, nes ir paties Irano prezidento pats šachas atostogavo Kaspijos pajūry ir dėl to neišvažiavo.

Europos gynyimo organizavime konfliktas dėl vadovybės Viduržemio jūroje numatytas išspręsti tą sritį padalinant — vakarinę dalį paliekant Eisenhowerio vadovybėje, o rytinės dalies klausimą tuo tarpu paliekant atvirai, kol bus rastas kompromisinis sprendimas.

Didelio rūpesčio ima kelti Berlyno aprūpinimo klausimas, kur gresia nauja blokada ir oro tilto atnaujinimo reikalas. Mat, sovietai, kurie visą laiką daro kliūčių transportams iš vakarų, praeitą savaitę pareikalavo, kad būtų nurodoma „siūniamųjų prekių žaliavų kilmė. Vakariečiai tai daryti atsisakė. Sovietams nenusiileidus, šiuo metu transportai sausuma visai sustoję, veikia tik oro kelias, nors oficialiai „oro tiltas“ dar nepaskelbtas. Reikia manyti, kad sovietai šiuo būdu nori išspausiti nuolaidų Paryžiaus konferencijai ar nori išskirti naują klausimą, dėl kurio vėl teks koki mėnesį derėtis.

Prancūzijos rinkimai, kaip ir buvo laukta, atnešė komunistų pralaimėjimą. Bet nelauktai vis dėlto laimėjo de Gaulle partija, kuri naujajame parlamente bus stambiausia grupė. Iš šiuo metu žinomų 577 vietų (išviso yra 627) gavo: De Gaulle 107, komunistai 96, neprik. respublik ir valstiečiai p. 103, kairiųjų resp. ir MPR po 85, socialistai 97.

Komunistams taip pat labai nepasisekė ir Italijos savivaldybiniuose rinkimuose birželio 10 d. Rinkimai vyko antrame Italijos trečdalyje. Komunistai čia pralaimėjo daugumą 1043 savi valdybinėse tarybose. Iš nuo 1949 m. turėtų savo žinioje 2712 tarybų jiems beliko 917. Bet dar bus rinkimai trečiame krašto trečdalyje, kurie greičiausiai atneš naują pralaimėjimą.

JAV MacArthuro atleidimo nagrinėjimas senato komisijoje eina į pabaigą. Praeitą savaitę gen Wedemeyer ir buvęs kr. gynyimo sekret. Johnson savo parodymuose pasisakė veik už visą MacArthuro programą. Johnson tik atsisakė ką nors pasakyti Mandžiūrijos bombardavimo reikalui, nes neturįs davinį. Pats MacArthur, po ilgesnės pertraukos, vėl pradėjo ovažinėti po JAV miestus su kalbomis. Kalbama, kad jis ruošiasi kandidatuoti į prezidentus.

Dėmesio gyventojų surašymui

Birželio 1 d. pradėtas Kanados gyventojų surašymas turėjo būti baigtas birželio 15 d., bet daug kur jis dar tebevykdomas. Lankantis surašinėjtojams kaip tik paašikėjo, kad mūsų pakartotinai keltas reikalas iš anksto išsiaiškinti surašymo kortelių formą turėjo labai didelį pagrįdą. Pasirodo kortelėse nėra vietos, kur galima būtų įrašyti lietuvišką kilmę, pilietybę ir gimtąją kalbą. Dėl to daugelis surašinėjtojų linkę lietuvius priskirti rusams arba apačioje įrašo, jei yra reikalaujama užrašomojo. Iš to yra aišku, kad mašinomis skaitant, lietuvių skaičius nebus išaiškintas. Jie visi — po išvardintųjų rusų, vokiečių, lenkų ir tt. — atsidurs bendrame „kitų“ skaičiuje, kuris vėliau gal bus išaiškintas kitais metodais.

Aiškūs dalykas, kad dėl to, ir be blogos surašinėjtojų valios,

būs daug klaidų padaryta. Aišku tikrojo lietuvių skaičiaus mes, deja, dar nesužinosime. Bet mes dar kartą primename visiems, kurie dar nesurašyti, reikalauti būtinai pažymėti „lietuvis“ ir „lietuva“, o nesusipratimus su surašinėjtojais tuojaus išskirti viešumon — pranešti savo apylinkių komitetams, gen. konsulatams ir spaudai. Mes taip pat būsimė dėkingi savo korespondentams, kurie praneš, kaip surašymas buvo įvykdytas visose Kanados vietovėse.

Tikimės, kad Centrinis LOKas bent jau dabar pasistengs išaiškinti visus lietuvių skriaudžiančius nenormalumus surašymą vykdančiam ir anksčiau negu bus pradėtas davinį skaičiavimas, vyriausybei įteiks motyvuotą memorandumą su aiškiai išdėstytais prašymais.

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

SAVAITRAŠTIS

Redaguoja Kolektyvas. Redaktorius Dr. A. Šapoka

Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
Published by Lithuanian R. C. Cultural Society of CanadaPrenumerata Kanadoje ir JAV metams \$4.00, pusmečiui \$2.50
Kituose kraštuose metams \$4.50, pusmečiui \$2.50Įmokejė nemažiau \$10.00 skaitomi garbės prenumeratorių
Adreso pakeitimas 25 ct. (smulkiais pašto ženklais)

941 Dundas St. W., Toronto, Ont. Canada. Telefonas EM 3-4265

Kanados Lietuvių Bendruomenės

Tarybos Rinkimų Taisyklės

I. Bendrieji nuostatai

1. Vyriausias Kanados Lietuvių Bendruomenės atstovaujantis organas yra Kanados Lietuvių Bendruomenės Taryba.

2. Kanados LB Taryba renkama tiesioginiu ir slaptu balsavimu visų Kanadoje gyvenančių pilnatiesių lietuvių, sukausių prieš balsavimą ne mažiau kaip 18 metų amžiaus.

Neturi teisės rinkti:

- Kentkiai lietuvių tautai,
- Priešingi Lietuvos nepriklausomybei,
- Pritariai bolševikinei ar kitokiai Lietuvos okupacijai.

3. Kas pagal šią taisyklę §2 nustato teisės rinkti, nustato LKL BOK-tas, kurio nutarimai yra galutiniai.

4. KLB Tarybos atstovų gali būti renkamas kiekvienas Kanadoje gyvenantis pilnatiesis lietuvis ne jaunesnis kaip 21 m. amžiaus. Negali būti renkamas neturintis teisės rinkti (žūr. 2-3 st. st.).

5. KLB Tarybai rinkinių atstovų kandidatų turi teisę išstatyti savo apygardoje kiekviena trisdešimties (30) pilnatiesių lietuvių grupė.

6. KLB Tarybos atstovų kandidatų sąrašai sudaromi rinkimėn apygardom.

7. Sąrašams sudaryti rinkim. apygardom jų ribas atsižvelgiant rinkimų patogumui nustato LKL BOK pagal turimą kartoteką ne vėliau kaip 16 sav. nuo balsavimo dienos.

8. Galutinį kartotekos pristatymą ir LKLBAO K-tų ir seniūnijų terminą nustato ir skelbia LKL BOK.

9. Kiekvienai rinkim. apygardai renkamų tarybos atstovų skaičių pagal toje apygardoje gyvenančių lietuvių kartotekoje užsiregistravusių lietuvių skaičių nustato LKL BOK ne vėliau kaip 13 sav. prieš balsavimo dieną.

10. Apygardomis išstatytų KLB Tarybai kandidatų rinkimai vykdomi apylinkėmis ir seniūnijomis pagal iš anksto sudarytus jų apylinkių LOK-tų ir seniūnijų rinkimų sąrašus.

II. Rinkimų vykdomieji organai

11. Vyriausiuoju KLB Tarybos rinkimų organu yra KLBOK-tas

12. LKL BOK-tas:

- Priziūri rinkimų tvarką.
- Duoda rinkimams tvarkyti nurodymus ir paaiškinimus.
- Registruoja ir skelbia kandidatų sąrašus apygardomis.
- Tikrina apylinkėmis ir seniūnijomis praveistus rinkimus.
- Subalansuoja iš apylinkių ir seniūnijų gautus balsavimo rezultatus rink. apygardomis.
- Paskelbia Tarybos atstovais išrinktųjų galutinį sąrašą.
- Sprendžia gautus dėl rinkimų skundus.
- Naikina apylinkėse ir seniūnijose praveistus rinkimus, neprisiėmiant šių ir "Kanados LB-nės Apylinkių Laikinių Organizacijų Komitetų" sudarymo taisyklių.
- Skiria tokiuose apylinkėse naujus rinkimus.
- Atlieka kitus šiomis taisyklėmis numatytus darbus.
- LKL BOK-tas.
- LKLBAO K-tas:
- Sudaro tos apylinkės rinkimų sąrašus.
- Numato ir paskelbia visų žinių būstą, kuriame suintereisuoti rinkikai galėtų pasitikrinti ar gauti reikalingų informacijų.
- Praveda šiomis taisyklėmis numatyta tvarka balsavimus.
- Balsavimams pasibaigus suskaičiuoja balsams mesti dėžėje rastus vokus balsavimo lapelius ir už kiekvieną kandidatą paduotus balsus.
- Rašo balsavimo eigos protokolą.
- Atlieka kitus šiomis taisyklėmis numatytus darbus.

15. Savo veikloje LKLBAO K-tas vadovaujasi "Kanados LB Apylinkių Laikinių Organizacijų Komitetų" sudarymo taisyklėmis, "Kanados Lietuvių Registracijos Taisyklėmis" — šiomis taisyklėmis ir "LKL BOK-tas" nurodymais.

16. Seniūnijose Tarybos rinkimų vykdomuoju organu yra seniūnas ir tos seniūnijos susirinkimo išrinkti du atstovai. Seniūnijos atitinkamai taikomi šių taisyklių 14 ir 15 st.

III. Rinkimų sąrašai

17. Rinkimų sąrašus apylinkėse sudaro LKLBAO K-tai, o seniūnijose — seniūnai.

18. Rinkimų sąrašus įrašomi tik toje apylinkėje ar seniūnijoje gyvena rinkikai.

19. Tas pats rinkikas gali būti įrašytas į rinkimų sąrašus tik vienoje apylinkėje ar seniūnijoje.

20. Rinkimų sąrašas įrašomas: rinkiko pavardė, vardas, gimimo data ir gyv. vieta. Sąrašas sudaromas pavardžių abėcėles tvarka. Galutinį rinkimų sąrašą pasirašo visi LKLBAO K-teto nariai, o seniūnijos — seniūnas ir susirinkimo išrinkti du atstovai (16 str.).

21. Apylinkių ir seniūnijų rinkimų sąrašai sudaromi ne vėliau 12 sav. prieš balsavimo dieną. Šių sąrašų vienas egzempliorius pristatomas LKLBO K-tui ne vėliau kaip per 7 dienas.

22. Ne vėliau kaip 6 sav. prieš balsavimo dieną, kiekvienas pilnatiesis lietuvis turi teisę pasitikrinti ar jis yra įtrauktas į tos apylinkės ar seniūnijos rinkimų sąrašus.

23. Šių taisyklių 20 str. paminėtos žinios gali būti suteikiamos tik asmeniškai besiteiraujantiems pilnatiesių lietuviui. Apie kitus į rinkimų sąrašus įtrauktus ar neįtrauktus asmenis pranešinėti draudžiama.

24. Rinkikai turi gyvena nuo apylinkių arba seniūnijų būstų arba dėl svarbių priežasčių negali ateiti asmeniškai pasitikrinti ar yra įrašyti į rinkimų sąrašus, gali tai atlikti paštu.

LKLBAO K-tas gavęs tokį pasiteiravimą paštu, turi atsakyti į jį ne vėliau kaip per 3 dienas.

25. Rinkimų patikrinimui ar jie yra įtraukti į sąrašus, LKLBAO K-tai ir seniūnai iš anksto numato ir paskelbia spaudoje ir kitais galimais būdais, pastovų būstą (antraš) kur jie galėtų kreiptis pasitikrinimo ir informacijos reikais.

26. Neįrašytas į rinkimų sąrašus pilnatiesis lietuvis turi teisę reikalauti iš atitinkamų LKLBAO K-tų ar seniūnijų, kad būtų įrašytas, o pastariesiems tai padaryti atsakius, gali laike 3 d. nuo galutinio sąrašų patikrinimo termino skųstis LKL BOK-tui Montrealyje.

27. Skundai tokie paduodami per vietas LKLBAO K-tą, kuris drauge su savo paaiškinimais turi juos ne vėliau kaip per 7 d. nuo jo gavimo persiųsti LKL BOK-tui.

28. LKL BOK-tas gavęs tokį skundą ne vėliau kaip per 14 d. daro dėl jo savo nutarimą, kurio viena nuorasa tuoj siunčia atitinkamam LKLBAO K-tui ar seniūnijai vieną skundėjų. LKLBO K-to nutarimas — galutinis.

IV. Kandidatų sąrašai

29. Kiekviena 30 pilnatiesių lietuvių grupė gali išstatyti savo

rinkimėn apygardoje kandidatų ned daugiau nei tai apygardai yra numatyta Tarybos atstovų. Kandidatai gali būti išstatyti ir gyvena kitose apygardose.

30. Keliuose apygardose išstatytas kandidatas tas pats asmuo gali būti, jo paties pasirinkimu, renkamas atstovu tik vienoje apygardoje.

31. Tarybos atstovais kandidatus išstatančioji grupė privalo iš anksto gauti iš jos statomų kandidatų raštišką jų sutikimą būti renkamas Tarybos atstovais.

32. Tarybos siūlomų kandidatų sąrašą turi būti pažymėta:

- Kad jis adresuojamas LKL BOK-tui ir kad tame sąrašė išvardintus kandidatus siūlo 30, žemiau pasirašiusieji pilnatiesiai lietuviai. Po to seka pats siūlomų kandidatų sąrašas, kuriame pažymėta:

- Eilės numeris, 2. Kandidato pavardė, 3. Vardas, 4. Kandidato gimimo data, 5. Profesija, 6. Gyvenamoji vieta.

Toliau seka 30-ties tuos kandidatus pasiūliusių pilnatiesių lietuvių sąrašas, kuriame pažymima

- Eilės nr., 2. Siūlytojo pavardė, 3. Vardas (išskaitotomai), 4. Gimimo data, 5. Gyv. vieta, 6. Siūlytojo savarankiškas parašas.

33. Šių taisyklių 30 str. paminėtų kandidatų sąrašai, kartu su juose išstatytų kandidatų raštiškais sutikimais būti renkamas tarybos atstovais turi būti įteikti arba išsiųsti paštu LKLBO K-tui ne vėliau kaip 24 valandą 10 savičių prieš balsavimo dieną.

34. Vienas ir tas pats pilnatiesis lietuvis turi teisę pasirašyti tik po vienu siūlomų kandidatų sąrašu.

Pasirašius tam pačiam pilnat. lietuviui po keliais kandidatų sąrašais jie neužskaitomi ir tuos sąrašus sudariusiems grupėms per jų sąrašų pirmiausias pasirašiusius gražinami atitinkamai išstatyti. Tam reikalui duodama 10 d. terminas. Nustatytu laiku to nepadarius sąrašai skaitomi nepaduotais.

35. Įteikti ar paštu atsiųsti LKLBO K-tui kandidatų sąrašai turi būti nedelsiant įregistruoti apygardomis ir kandidatų sąrašų registracijos lapą griežtai prisilaikant chronologinės tvarkos.

Kandidatų sąrašų registracijos lape pažymima:

- Sąrašo gavimo eilės nr. (jis užrašomas ir ant sąrašo), 2. Kas tą kandidatų sąrašą siūlo (užtenka nurodyti pirmąją sąrašą pasirašiusį), 3. Apylinkė ar seniūnija, 4. Gavimo data ir valanda, 5. Parašas įregistruosio.

36. Iš gautų iš visos Kanados kandidatų sąrašų, atitinkančių šių taisyklių reikalavimus, LKLBO K-tas sudaro alfabeto tvarka bendrus apygardoms kandidatų sąrašus ir juos paskelbia visų žinių ne vėliau kaip 8 savičių laikotarpyje prieš balsavimo dieną.

37. Kandidatų sąrašai sudaryti ar pristatyti LKLBO K-tui neprisiėmiant šių taisyklių, o taipogi LKLBO K-to priimtų 1950 m. vasario 10 d. "Kanados Lietuvių Registracijos taisyklių" ir 1950 m. vasario mėn. 5 d. priimtų "LKL Apylinkių Laikinių Organizacijų Komitetų" sudarymo taisyklių" reikalavimų yra neteisėti ir anuluojami.

38. Visus kilusius neaiškumus dėl Tarybos atstovų kandidatų sąrašų sprendžia LKL BOK-tas, kurio nutarimai yra galutiniai.

39. Skundus dėl kandidatų sąrašų gali paduoti LKLBO K-tui kiekvienas pilnatiesis lietuvis per 14 d. po LKLBO K-to paskelbimo galutinį kandidatų sąrašų apygardomis.

40. LKL BOK gavęs tokį skundą ne vėliau kaip per 14 d. daro dėl jo savo nutarimą, kurio nuorasa tuoj siunčia skundėjų ir reikalui esant atitinkamai išaisio kandidatų sąrašą.

V. Balsavimas

KLB Tarybos atstovų rinkimų dieną (balsavimą) skiria ir skelbia LKLBO K-tas.

41. Balsavimas visoje Kanadoje vyksta vieną ir tą pačią dieną nuo 8 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Jei balsuojamam būste nurodytu laiku būtų nepabalsavusių, tai LKLBAO K-tas ar seniūnijos užprotokoluotu nutarimu balsavimas pratęsiamas iki bus pabalsavę visi susirinkusieji balsuoti.

42. Balsuoti yra kiekvieno susipratusio lietuviu tautiniai bendruomeninė pareiga. Kiekvienas turįs balsavimo teisę gali balsuoti tik už save. Balsuoti ir už kitus, kad ir savo šeimos narius, draudžiama.

43. Apylinkių ir seniūnijų balsavimo būstinės skelbiamos spaudoje ir kitais galimais būdais ne vėliau kaip 8 sav. prieš balsavimo dieną.

44. Kiekvienoje apylinkėje ar seniūnijoje gali būti po vieną balsavimo būstinę.

45. Balsavimo būstas pagal esamas galimybes stengiamasi sudaryti rinkimams balsavimo slaptumo sąlygas.

46. Balsavimo būstas ir prie jo draudžiama bet kokia agitacija.

47. Balsavimo sklandumo dėliai ir tvarkai prižiūrėti, balsavimo būstas gali būti numatyti tvarkdariai iš LKLBAO K-to narių tarpo.

48. Balsuojama apygardomis suskirstytais kandidatų sąrašais — lapeliais.

49. Balsuojamam lapely spausdinama abėcėles tvarka: 1. Kandidatų eilės nr., 2. Pavardė, 3. Vardas, 4. Amžius, 5. Profesija, 6. gyv. vieta, 7. Eilės nr.

50. Balsuojamieji lapeliai turi būti vienodi, pažymėti LKLBO K-to antspaudu ir be jokių ženklų. Vokai turi būti nepermatomi, vienodi, pažymėti LKLBO K-to antspaudu, ir be jokių ženklų.

Balsavimo lapelius ir vokus parūpina LKLBO K-tas.

51. LKLBO K-to parūpinti apygardomis balsuojamieji lapeliai ir vokai siunčiami LKLBAO K-tams ir seniūnams pagal pastarųjų pareikalavimą.

Po balsavimo LKLBAO K-tai ir seniūnai iš likusių balsavimo lapelių tiksliai atsiskaito.

52. Balsams mesti LKLBAO K-tai ir seniūnai parūpina atitinkamą dėžę. Dėžėje turi būti voko pločio prakarpa balsams mesti.

Dėžė turi būti tokio dydžio, kad joje tilptų apylinkės rinkimų balsai.

53. LKLBAO K-to pirmininkas arba narys rinkiko prašomas paaiškina balsavimo tvarką.

54. Balsavimą pradeda LKLBAO K-to pirmininkas ar jo pavestas narys, kuris patikrins su kitais nariais akivaizdoje būstas esančių rinkimų, kad dėžė būtų, turi vieną prakarpą ir yra be plyšių, užklijuoja jos atidarymą vieta popiejaus lapeliu per kurio kraštus reikiamose vietose pasirašo drauge su visais LKLBAO K-teto nariais taip, kad kiekvieno parašas eitų ir per tą lapelį ir per dėžę. Po to dėžė negali būti darinama.

55. Balsams mesti dėžė būstas pastatoma aikštyje vietoje.

56. Balsavimo būstas matomajai vietai išskabinamas pavyzdinis balsavimo lapelis, su nurodymu, kokių būdu rinkikas ženklina tuos kandidatus, už kuriuos jis nori balsuoti.

57. LKLBAO K-tas patikrins ar atvykęs balsuoti yra įrašytas į rinkimų sąrašą, duoda jam vieną voką ir vieną toje rinkim. apygardoje renkamųjų kandidatų balsuojamąjį lapelį.

58. Rinkikas čia pat būstas, nuoslaunėję vietoj, kitiems nematant kryžm perbraukia lapelį paskutinę grafoj, atskirtoj dvigubomis linijom, esančius tuos nr., kurie yra toje grafoje ties kandidatais už kuriuos jis nori balsuoti, bet ne ties daugiau kandidatų, nei toje rinkim. apygardoje numatyta rinkti atstovų, ir idėjęs balsuojamąjį lapelį į voką patalpi įmetą jį į balsavimo dėžę.

ALOK-to narys, išduodamas rinkikui balsavimo lapelį, atžymi tai rinkimų sąrašė.

59. Rinkiko paduotas vokas, kuris neatitinka šių taisyklių 49 str. reikalavimų, nepriimamas.

60. Turį balsavimo teisę lietuviui, dėl ypatingai svarbių priežasčių negalėjęs nustatyti laiku užsiregistruoti ir atlikti kitus priešrinkiminius veiksmus, turi teisę atlikti visus tuos formalumus ir balsuoti atvykus į balsavimo dieną. Tokių rinkimų registracija ir jų balsavimas turi būti būtinai atžymėtas balsavimo dienos protokole.

61. Kandidatai į tarybą iš AOK-to narių tarpo balsavimo dieną aktyviai dalyvausti negali. Juos pavaduoja kitas tos pat organizacijos skirtas atstovas. Jei kandidatuoją LAOK-to pirmininkas, tai šių taisyklių 54 str. išvardintas funkcijas LAOK-to nutarimu — su-

Pabaltijo šauksmas

PROF. G. GALVOS, Baltic American Committee pirmininkas, kalba paminint Sovietų jėga užimamą Pabaltijo ir pavergtų tautų persekiojimą, susirinkime, įvykusiame 1951. VI. 15, 7.30 val. p.p., 116 So Michigan Blvd., Woodrow Wilson salėje, Chicago, Ill. JAV.

"Ponios ir Ponai,

Man tenka didelę garbę tarti šiuos žodžius vardu Baltic American Committee in Chicago, pareiškiant džiaugsmą, tačiau žymiai didesnį liūdęsi.

Aš džiaugiuosi, kad nors mažai dalis pabaltiečių turėjo laimės išsigelbėti iš didžiausios pasaulio vergijos, kuri nūdien yra sukurta sovietuose. Mes pasirinkome nežinios kelią, vargą ir pavojus, kad liktume laisvi. Mūsų likimas buvo žiaurus, vertės netekti ne turto, bet pačių artimųjų asmenų, nes karo maišatyje bebėgę vyrai, nevisuomet galėjo išgelbėti žmonas, tėvai vaikus ar vaikai išvežti tėvus. Ilgai šie benamiai skurdžio karo nualintoje Europoje. Ten, karo metu, dažnai mes buvome klausiami: Ar jūs tikri patriotai? Aleidėte tėvynę?

Kai sovietai įsigalėjo rytinėje Vokietijoje bei Austrijoje, ir į mus nepasitikėjimo žvilgsnis metusieji sovietinės tikrovės buvo įtikinti. Reikia apgailestauti, kad ir net šioje pusėje Atlanto, tuo metu, kai naciai išteisinai, net oficialių pareigūnų lūpomis progaišiais mums metamas labai kurtas kaltinimas, kad pabaltiečiai esą vokiečių kolaborantai.

Tokiems aš čia nelinkiu tos patirties, kokios sulaukė mūsų kaltintojai centrinėje Europoje. Tik paženklinoti politinio pagėbėlio vardu tegali pajusti tą nepaprastą padėką šiai laisvės šaliai — JAV, — kuri mums prėverė laisvės auksines duris. Neseniai čia susikūręs, Baltic American Committee siekia ne vien puoselėti solidarumą tarp Pabaltijo tautų bei JAV tautos. To komiteto tolimesni tikslai siekia gelbėti Pabaltijo tautas nuo genocido, siekti jas išlaisvinti, kovoti prieš bolševizmo grėsmę ir išpėti laisvąjį, svyruojantį pasaulį, kad nesulauktų mūsų likimo.

Mūsų šiandieninio didžiojo liūdesio priežastis yra sovietinė okupacija Pabaltijo ir neregėto žiaurumo naikinimas pavergtųjų tautų.

sitarimu pavadamos pirmininko pavaduotojui arba šiaip kuriam nors komiteto nariui.

62. Balsų priėmimą pabaigus LKLBAO K-to pirmininkas, akivaizdoje narių ir balsavimo būstas esančiųjų, balsams mesti dėžę patikrins iš viršaus atidaro. LKLBAO K-tas suskaičiuoja jon idėtas vokus. Tai atitinkamai užprotokolavus, balsamo lapeliai išimami iš voko. Jei balsavimo lapelius skaičiuojant yriame voke būtų rasta keli balsavimo lapeliai, tai visi jie, laikomi nepaduotais.

Jei balsavimo lapely yra atžymėta balsuojant už didesnį kandidatų skaičių nei turi būti išrinkta toje apygardoje atstovų, tai jis laikomas nepaduotu.

Po to suskaičiama visi balsavimo lapeliai ir kiek paduota balsų už kiekvieną kandidatą skyrium.

Skaitydamas balsuojamuosius lapelius, LKLBAO K-tas laiko nepaduotais tuos lapelius, kurie yra ne LKLBO K-to paruošti arba kuriuose rinkikas yra pasirašęs arba ką nors įrašęs arba kurie yra sueršti ir dėl to neišskaitomi.

63. Prie balsų skaičiavimo, be LKLBAO K-to gali būti atstovai nuo rinkimų. Jais gali būti įvairių organizacijų ir grupių atstovai, kurie po surašytas protokolais balsavimo rezultatais ir pasirašo.

64. Suskaičiavus balsavimo lapelius, balsavimo rezultatų skaičiavimo juodaščiai, likusieji nevertoti lapeliai ir kita medžiaga čia pat atitinkamai sugrupavus įdėdama į vokus, užklijuojama ir LKLBAO K-to narių pasirašoma per vokus suklįjavo vieta.

65. Balsavimo dienos protokolais rašomas pradedant nuo balsavimo pradžios ir baigiant paskutiniomis LKLBAO K-to veiksmams balsams suskaičius. Protokolas surašoma visa balsavimo eiga, pažymint visus galimus įvykius, paskirų rinkimų balsavimo reikalu duotas pareiškimus, nusiskundimus ir tt. Jei protokolas surašytas ant kelių palaidų lapų, tai visų pasirašoma dar apacioje kiekvieno paskiro lapo. Protokolas rašomas iš karto, t.y. jis negali būti perrašomas. Taipogi jame neleidžiama ištaisyti be aptarimų.

66. Šių taisyklių 64 str. išvardinta balsavimo medžiaga kartu su protokolu turi būti ne vėliau kaip sekamos po balsavimo dienos 12 val. išsiųsta registruotu siuntiniu LKLBO K-tui. Iki išsiuntimo visa tai paliekama LKLBAO K-to pirmininko žinioje, apsaugoje ir atsakomybėje.

Baigiamieji nuostatai

67. KLB Tarybos atstovais laikomi išrinktais tie kandidatai, kurie yra gavę daugiausia balsų apygardomis.

68. Jei keli sąrašo kandidatai gautų balsų lygiai, o tokių kandidatų būtų daugiau negu tenka tai apygardai atstovų, tai išrinktais laikomi tie, kurie yra vyriausio amžiaus.

69. Nustatytu laiku nepadavus dėl balsavimo skundų, LKLBO K-tui balsavimo dėl skundų nepanaikinus, LKLBO K-tas ne vėliau kaip per 14 d. po balsavimo skelbia išrinktų LKB Tarybos atstovų sąrašą.

70. Skundus dėl apylinkių ir seniūnijų balsavimo neteisėtumo gali paduoti LKLBO K-tui kaip paskiros rinkimų grupės, taip ir pavieniai rinkikai per 7 d. nuo balsavimo dienos.

71. Apylinkėse ir seniūnijose, kuriose balsavimai buvo praveisti neprisiėmiant šių taisyklių ir LKLBO K-to nurodymų, ar kuriose pasireiškė buvo netikslumų, neteisėtumų ar apsielidimų, LKLBO K-to yra panaikinami ir ne vėliau kaip per 30 d. skelbiami kiti.

Šiuo atveju balsuojamas tas pat kandidatų sąrašas.

72. Gautus tuo reikalu skundus LKLBO K-tas turi išžiūrėti ir paskelbti viešumai nutarimą ne vėliau kaip 7 d. nuo skundams paduoti galutinio termino.

LKLBO K-to nutarimai galutiniai.

73. Šios taisyklės LKLBO K-to priimtoms 1951 m. balandžio 13 d. ir įsigalioja nuo jų priėmimo dienos.

(LKLBO K-to protokolas No. 24).

(pas) P. Juskevičienė — Pirmininkas.

I. Balzaras — Sekretorius.

1951. IV. 13. Montrealis.

% gyventojų, o sovietai — per klaidą, viena diena prieš rinkimus — Londono spaudoje paskelbia balsavus 95.51%. Ir po rinkimų tas pats nuostinis balsavusių skelbtas.

Rinkimuose tegalėjo kandidatus statyti tik komunistų partija, o ji pateikė tiek kandidatų, kiek buvo numatyta išrinkti atstovų. Rinkimai tebuvo farsas, nes iš anksto buvo žinoma, kad bus išrinkti tik Maskvai priimtini, jos pareigūnai ar agentai. Pabaltijo tautos nieko bendro neturi su šia klaida, o tuo labiau su parlamentų "nutarimu" Pabaltijį įjungti į sovietus.

Jau prieš rinkimus prasidėjo masiniai areštai sovietams nepatinkimų ir jų tremimai į Sovietų gilumą. Kalėjimai buvo perpildyti. Kiekviena naktis nešė staigmenas, o ypač prieš bolševikinės revoliucijos sukaktį, 1940. XI. 5-6 naktį.

Tačiau visus tuos areštus pralenkė, Maskvos įsakymu, išvežimai 1941 m. birželio 14-21 dd. Tiems išvežimams pradėta ruošti prieš pusmetį NKVD komisaro padėjėjas M. Serov 1941. I. 21. išsiuntinėja slapta aplinkraštį NKVD įstaigoms Pabaltijį, pagal kurį turi būti išstremta buv. politinių, ūkiškų, kultūrinių organizacijų narių, vyriausybių pareigūnų, kariavę prieš sovietus, neištikimi komunistai, emigrantai, diplomatiniai misijai, tarpautinių organizacijų nariai, pav. esperantininkai, filatelistai, politinių pagėbėlių giminės, pramonininkai, pirkliai, bankininkai, viešbučių laikytojai ir tt.

Tuos bausius vėžimus aš gyvenau bėgdamas iš miesto į kiltą, iki raudu saugią prieglaudą. Aš tuomet jaučiaus, kaip persekiojamas žvėris. Taip jautėsi anuomet kiekvienas estas, latvis ir lietuvis. Aš mačiau, kaip mano bičiulius, pažįstamus vežė nuogais durklais ir paruoštais šautuvais mongolams lydin, bet negalėjau padėti. Girdėjau kiekvieno geležinkelio stotyje, jau tris paras sukimšius gyvulinuose vagonuose, prašančius vandens, bet negalėjau pagirdyti. Girdėjau šaukiančius: duonos, bet negalėjau pavalgydinti. Tai buvo baisios dienos ir dar baisnes naktys, kuriomis siautė NKVD. Tai buvo kažkas baisnesnio už piktą sapną, nes tai buvo nykus Antikristo ir sovietinio budelio siautimas. Tuomet tebuvo vienas noras, kad prisivertų gimtoji žemė ir prarytų gyvuočius.

Visi tie nelaimingųjų tūkstančiai pateko Altajui ir arktinini Sibirui. Turimomis žiniomis jie tegali išverti vergų darbo stovyklose ilgiausiais trejerius metus. Jei pasakysiu, kad toms bausiomis naktimis išvežta į sovietų vergiją 62.769 estai, 34.250 latvių, 54.000 lietuvių — jums mažai ką paaiškins. Jums pat pat ne daug tesakys, jei tvirtinsiu, kad iki šio meto išnaikinta trečdalis pabaltiečių.

Jums gyvenant laisvėje, sunku suprasti, kas tai yra vergija, kaip sociam ir nebuvo alkanu, sunku užjausti mirštantį badu. Tačiau visas tas siaubas yra pergyvenamas visuose sovietų pavergtuose kraštuose.

Komunistų partijos organas 1941 m. pavasarį rašė: "Petrus Didysis padarė didelę klaidą, palikdamas Pabaltijo tautas jų žemėse. Daugeliu atžvilgiu J. Stalinas yra ne tik Petro D. politikos tęsėjas, bet ir caro klaidų atitaisytojas".

J. Stalino sovietai daro baisų genocido nusikaltimą. Jis dabar siekia išnaikinti Pabaltijo tautas, kad ten saugiai jaustųsi. Jis panaudoja kolektyvizaciją politiniam tikslui, kaip priemonę genocidui: persekiojant asmeniškai, apdedant nepakeliamais mokesčiais, pagaliau suvarant laisvuosius ūkininkus į kolchozus ir ten juos padarant vergais. Pabaltijo laisvieji ūkininkai, jei tikėti sovietų pranešimais, veik visi suvaryti į kolchozus, kurie yra sovietų policijos MYD prižiūrimi. Sovietams nepatinkami pakartotiniams vėžimams šimtais tūkstančių iš Pabaltijo yra išstremiami į Sovietų gilumą. Jų vieton atvežami rusai, mongolai, kurie dangstosi estų, latvių, lietuvių pavardėmis.

Stalininėje baudžiauvoje

Balandžio 25 d. visi LTSR "oficiozai" paskelbė LTSR KP (b) CK sekretoriaus A. Sniečkaus kalbą kolūkiečiams: "Už tolimesnę Tarybų Lietuvos Žemės ūkio Pakilimą". Kalboje pažymėtas ypač ryškus Stalino garbinimas, kuris atrodo suprantamas po pasaulio spaudoje pasirodžiusių žinių apie neramumus ir valymus LTSR, kai Maksava buvo radusi, jog LTSR maskolbniečiai nepakankamai energingai sprendžia "kolūkingą" padėtį. Atpasakojimas 1280 eilučių kalbos užimtų per daug vietos, tad perduosime ištraukas.

Stalinas garbinamas be krašto be galo: "Už šią pergalę mes esame dėkingi mūsų didžiam vadui ir mokytojui, mylimam kolūkiečiui bičiuliui draugui S... Stalinas mums moko, Stalinas mums sako ...

Buožės ir buržuazinis elementas buvo sekantis punktas: "Prieš du metus mes pradėjome ... patyrimo visiškai nebuvo, dar buvo stiprūs buožių likučiai, kurie trukdė ... vyko įtemptoje kovoje su buožija, kovoje su buržuaziniais nacionalistais. Visi jie pikčiausi kolūkinės santvarkos priešai — jautė, kad susikūrus kolūkiams, jie neteks galimybės išnaudoti valstiešius ... Buožija ir buržuaziniai elementai LTSR sutriuškinti, bet jų likučiai dar yra ... priešiški elementai prasiškerbia į sandėlininkų, sąskaitininkų, arklių prižiūrėtojų, o kartais net kolūkių pirmininkų pareigas ir veikia, mėgina griauti ir silpninti kolūkius. Reikia pasakyti, kad buožėms ir jų pakaliamas darosi vis sunkiau ir sunkiau ... "Toliau Sniečkus giriasi, kad buržuazinių laikų produkcija esanti toli gražu pralenkta ... "buvo pasiekti per 10 metų laimėjimai dėka broliškujų respublikų pagalbos". Praėjusiais metais daug nuostolių, žalos mūsų respublikos ūkiui padarė nepalankios oro sąlygos nuimant derlių ... Bet, nežinūrint nuostolių, kolūkiečiai už vieną darbo dieną gauna 2-3 kilogramus grūdų. Didelis skaičius kolūkių duodas už kiekvieną darbadienį nuo 1,5 iki 3,5 rublių pinigais, cukraus, bulvių, daržovių ir pašaro kolūkiečių gyvuliams. Toliau kalboje randame kaip kolūkiečiai vertina šį mokestį: "Darbo drausmės stiprinimas—viena svarbiausių sąlygų." "Zagarės", "Pergalės" ir Šiaulių "Jankutės" kolūkiai buvo vieni pirmųjų, kur kiekvienas kolūkietis atidirbo 270

darbadienių minimumą. Tačiau kaikiuriuose kolūkiuose žymus kolūkiečių skaičius neatidirba nustatytų darbadienių minimumo. Tokia padėtis neleistina. Socializmas, moko Stalinas, reikalauja, kad visi žmonės dirbtų sąžiningai, nes jie dirba ne kitiems, ne turčiams ir išnaudotojams, o sau, visuomenei".

(Metuose yra 52 sekmadieniai, neskaityt kitų švenčių, visa eilė sovietinių švenčių, tad apskaičiuokim, kiek naujasis baudžiauninkas gali dirbti savo namuose? Atsiminkim, kad, pav., 16-17 amž. baudžiauninkas nuo valako dvare dirbdavo 2-3 dienas per savaitę, 19 amž. caristiniuose inventoriuose buvo įrašyta norma — 3 dienos, t.y. 156 per metus visai šeimai. O čia — 270 dienu galvai! Gal "Liaudies Balsas" išaiškina, kad čia ne baudžiava, bet gegužinės? Ir atlyginimas: 5-6 svarai grūdų! Red.).

Rublio bevertiškumą, kad už jį vargu ką galima gauti, rodo kitos Sniečkaus kalbos vietos. "Kolūkiai nepadėjo savo pelno i nedalomuosius fondus (einamasis sąskaitas). Taip, pav., 1950 metais neįnešė šitokių fondų: Vilniaus apskrityje — 258 kolūkiai, Kauno srityje — 220, Klaipėdos — 125 ir Šiaulių srityje — 101 kolūkis".

"Mūsų respublikoje yra atliktas žymus darbas sustabdomant smulkius kolūkius ... Bet juose yra nemaža trūkumų. Lėtai tvarkoma gamyb. veikla, užvilkinamas vieningų išdirbio normų (akordinio darbo A.) tvirtinimas, blogai organizuotas darbas, nesustiprintos gamybinės brigados. Gamybinė brigada tai pagrindinė kolūkių artelių forma. Laikininkystės brigada laiku privalo atlikti jai pavestus darbus, todėl jų žmonių skaičius turi būti padidintas. Komplektuojant brigadas reikėtų turėti galvoje, kur gyvena kolūkiečiai ir kaip išdėstyti laukai ... "Svarbus uždavins yra nustatyti ir priimti išdirbio normas (akordinio darbo A.), atsižvelgiant i pasiektą priešakinį kolūkiečių darbo našumo lygį". (Baudžiava 20 amžiuje).

Sniečkus daug dėmesio skiria grūdų derliaus pakėlimui, nors pradžioje gyrėsi, jog jis esąs daug didesnis negu nepriklausomaj Lietuvoj. "1951 metų pasėlių plotai palyginant su 1950 metais turi išaugti" ... "Reikia pažymėti, kad daugelyje kolūkių vis dar tebėra žemas žemdirbys-

tės kultūros lygis", skundžiasi sovietinės priešakinės kultūros nešėjas. Skundžiasi taip pat, jog linų kolūkiečiai nenorį sėti, bet cukriniai runkeliai gerai derą ir jų reikia dar daugiau sėti — turint galvoje ketvirtą cukraus fabriko statybą". (Jau trečietai, kaip šneka!). Net pats Sniečkus išsigando prisiminęs: "Išivaizduokite, šioje respublikoje yra daugiau kaip 2.700.000 ha ne-naudojamos žemės, taigi daugiau kaip du trečdaliai", bet susigriebia pridėti: "Toki nelemta palikimą gavome iš buržuazinių laikų, kada taip buvo mėgiama girtis tariamu žemės ūkio vystymu" ...

"Mūsų respublikos gyvulininkystę vokiečiai (ir sovietai A.) sunaikino per pusę ... Nuo 1945 iki 1950 m. galvijų skaičius padidėjo 7% ... Tačiau toks priaugimas per penkmetį jokiu būdu negali patenkinti. Taip pat ir ... gyvulių produktyvumas negali patenkinti ... Reikia stengtis, kad kiekvienas kolūkis turėtų po 4 fermas. Prieauglis—tai pagrindinis gyvulininkystės fermų papildymo šaltinis (o kur dabar broliškos respublikos?). Reikia taipgi kiek galima daugiau užkontraktuoti kolūkiečių ir kitų valstiečių gyvulių prieauglio ... (Jų likę 5% A.). Noriu atkreipti jūsų dėmesį i paukštinkystę. Geros sąlygos jai, o 852 kolūkiai dar neturi paukščių!" ...

"Respublikoje nebuvo įvykdytas traktorinių darbų planas. Vienam 15 arklį jėgų traktoriui teko vidutiniškai 211 ha, kai gi buvo užplanuota 228 ha". Sniečkus džiaugiasi, jog per penkis metus LTSR respublikoje buvo pastatyta 120 elektrinių, "Lietuvos kaimui, kuris iki šiol nebuvo elektros matęs". Dėl šito skaičiuoja Sniečkus jaučiasis nekaip. Esą, "Čia kalta kaimo elektrinių žybyna, ir patys kolūkiečiai".

"Pastaruoju metu LTSR Vietinės pramonės ministerija pradėjo gaminti dvigajus plūgus, traktoriniams plūgams noragus, pašaro šutintuvus, stambių pašarų trupintojus, pasagvinis, geležinę tarą, žibalinės lempas ir kitus gaminius ... Viena, tų gaminių per mažą. Antra, gaminiai dažnai yra brangūs, ne visada geri. Ypač žemos kokybės ir brangūs yra gurguliniai gaminiai. Kolūkiečiai dažnai kelia nepasitenkinimą dėl pasagų ir pasagvinių".

"Mūsų respublikoje dirba apie 2.600 visų žemės ūkio šakų specialistų. Tai nepakankamas skaičius, juo labiau, kai jie daugiausiai užsiiminėja kanceliariniu darbu, ruošia įvairias ataskaitas" (Biurokratijos sovietams niekad netrūko A.).

Kalbėdamas apie prasidėjusią seją, Sniečkus nustumba, jog nevisi kolūkiai jau turi prirenę sėklą. Nepasitikėdamas traktoriais, Sniečkus rūpinasi arkliais: "Geras arklių panaudojimas žymia dalimi nulems kampanijos sėkmę". Toliau, "pereitais metais dėl nepalankaus rudens daugelyje kolūkių šalčiai užklupo žiemkencius dar gerai neišsivysčiusius ... Mūsų laukia užteršti piktžolėmis. Reikia plačiau įvesti laukų ravėjimą".

Baigia Sniečkus iškilmingai: "Dideli ir atsakingi mūsų uždaviniai. Mums reikia nugalėti ilgą gametį žemės ūkio atsilikimą, i kurį Lietuvos žemės ūkį buvo

įklampinę dvarininkai ir buožės savo viešpatavimo metu. (Idomu, ne vienu žodeliu apie Rusijos 140 metų priespaudą A.), nors visdėlto mieliai prisimena savo tėvų ūkį: "tada dvarininkų ir buožių tvartuose žvengė ardenai, buožės puikavo savo angliškomis kiaušėmis (negi dabar sovietiskomis Sniečkus negalėtų pasigirti A.) ir daniškomis karvėmis. Tačiau visa tai buvo pasiekta tik dėl to, kad darbo valstietis netekdavo savo žemės sklypo" ... (O dabar?) Todėl tai, drg. Sniečkus — nesijausdamas gerai užmušus jo artimą prieteliu prokurorą Br. Bodeką, — šaukia visa gerklė, kad visi prokurorai ir tardytojai rusai girdėtų: "Tegyvuoja, tegyvuoja kolūkinės santvarkos kūrėjas geriausias kolūkiečių bičiulis, mūsų didysis vadas draugas Stalinas". Seka laikraščio priedas: "Audringi plojimai, kurie pereiną i ovacijas draugo Stalino garbei. Visi sustoja. Salėje šauksmai: "Tegyvuoja draugas Stalinas!"

O kam čia komentari?

Almus.

GEN. MACARTHUR PRALAIMI IR LAIMI

Jau visą mėnesį senato komisija apklausišė vyriausybės liudininkus ryšius su gen. MacArthuru atleidimu. I kryžminę ugnį buvo paimti jungtinii štabo viršininkai, Acheson. Marshallis, gynė prezidento Trumano poziciją, bet nedrįso smerkti ir MacArthur — jie tik prikišo, kad šiuo metu jo siūlomos priemonės esą per ankstyvos ir neįgyvendintinos. Taigi, tyrinėjimas gen. MacArthurui neatnešė pergalės. Tačiau amerikiečių Tolumų Rytų politikos linijoje pastebima naujų apraiškų, kurios tikriausiai gimsta gen. MacArthuru įtakoję. Vadinas, nuvainikuotas generolas, nors oficialiai ir pralaimės mūšį su diplomatais, bet neoficialiai vis dėlto išeis laimėtoju, nes diplomatai jau aiškiai ima griežinti savo politikos liniją su komunistine Kinija.

Prez. Trumanas buvo nusiplovęs rankas

1950 m. sausio 5 d. prez. Trumanas spaudos konferencijoje pareiškė, kad JAV neteiks daugiau karo medžiagų Čiangukšekui. Jis netgi garantavo — amerikiečių kariuomėnė negins Formozos nuo komunistų galimos invazijos. Taigi, Čiangukšekas tada buvo paliktas Dievo valiai. Kinijos komunistai paskubomis organizavo laivyną ir jau ruošėsi Formozą pulti. Salos kritimas amerikiečiams politikams atrodė neišvengiamas.

Dean Achesonas tų pačių metų sausio 12 d. taipgi spaudos konferencijoje išdėstė amerikiečių gynybos strateginę liniją Pacifike. Formozą iš šitos strateginės linijos buvo išskirta, nors gen. MacArthuras ją laikė ir dabar tebelaiko vienu iš svarbiausių strateginių taškų.

Korėjos karas diplomatams sumaišė kortas

Vos dviems dienoms praslinkus nuo komunistų invazijos i pietinę Korėją, prez. Trumanas staiga pakeitė savo nuomonę ir davė įsakymą septintajam laivynui saugoti Formozą. Tiesa, tas laivynas ėjo ir dabar tebeina nedėkingas izoliatoriaus pareigas:

Žodelis "Liaudies Balsui"

Pastarasis "L. B." Nr. 1026 malonėjo atgėžti akis i "T.Z." pasabą dėl savo persispaudinto min. Knyvos straipsnio apie tarybinės Lietuvos "laimėjimus" švietimo srityje. Mūsų buvo nurodyta, kad Knyvai nėra ko girtis su 2.672 pradžios mokyklom, kai 1939 m. Lietuvoje be Klaipėdos krašto buvo 2.749 mokyklos su 341.299 mokiniiais. Dabar "L.B. atsikerta", kad Knyvos skaitlinės tikrai rodą pakilimą, nes, esą "daug" mokyklų paversta septyniametėmis".

Draugai iš "L. B." gal ir nuširdžiai mano, kad tai pažanga, nes tų septyniamečių esą 702, atseit, sudėjus su pradinėmis m. kartu, gaunasi didesnis skaičius. Bet, draugužiai, nebūkit akli arba nemulinkint kitų, jei patys suprantat.

Dabartinėje didesnėje teritorijoje mokyklų turi būti daugiau. Po ranka mes neturime statistikos davinių, bet vien Klaipėdos krašto mokyklas pridėjus laisvos

Lietuvos pr. mokyklų skaičius būtų didesnis už Knyvos nurodomą pradžios ir "septyniamečių" mokyklų skaičių kartu. Jei jums bus įdomu, mes pasistengsime rasti tikrus davinius ir Klaipėdos krašto mokyklų skaičių galėsime nurodyti. O kur dar padidėjęs plotas rytuose?

O ką jūs suprantat pradžios mokykla? Septyniametės Knyva laiko vidurinėmis mokyklomis. O ar jūs žinot, kad N. Lietuvoje jau veikė įstatymas privalomo 7-nių metų mokslo? Tiesa, jis dar nebuvo spėtas visuotinai įgyvendinti, bet, jei ne okupacija, dabar jau seniai būtų buvęs ir "septyniamečių", kurias laikote bolševikiniu laimėjimu, Lietuvoje būtų ne 702, kaip dabar, bet bent 4 kartus tiek. Dabartinės bolševikinės pr. mokyklos, be to, yra trijų metų, o N. Lietuvos laikais ne tik miestų bei miestelių, bet kai kur ir kaimų mokyklos buvo jau 6 metų-6 skyrių. Tik užkampių kaimų mokyklos

buvo 3-4 metų. Septyniametėmis mokyklomis gali girtis ir džiaugtis jų pasiekę rusai, bet tuo girtis Lietuvoje yra gėda ir taip kalbėti Knyva gali tik dėl to, kad niekas negali prasižioti. Jis beabejo, ir pats tą supranta, bet juk ten reikia kalbėti taip, kaip rusai kalba.

Draugai iš "LB" galėtų juk žinoti, kad pagal paskutinę N. Lietuvos švietimo sistemą pradžios ir vidurinis mokslas turėjo būti išeinamas per 13 metų, o bolševikai i Lietuvoje pritaikė atsilikusių Rusijos 30 metų sistemą ir dar giriasi!

Tame pačiame vedamame "LB." dar pastebi, kad mes galį netikėti ir apie ūkininkų atsiekimus, bet tai vyksta ir mes neturi atsilikti.

Mes dėkojame už perspėjimą ir apie Lietuvos ūkininkų gyvenimą spausdiname patikimą informaciją — paties pirmojo Kremliaus tarno Sniečkaus žodžius, jo kalbos i Lietuvos kolchozinius baudžiauninkus ištraukas. Žiūrėkit, draugai, nepraleiskit nepasikaitę. Žinoma, tai neliečia "LB" redakcijos, kuri gauna "Tiesą", bet "LB" skaitytojus, nes redakcija tos kalbos tikrai neišspausdins.

Ta proga pora žodžių drg. J. Paukščiui, kuris "LB" Nr. 1025 rašo, kad kalbos apie "Geležinę Uždangą" esą didžiausia neteisybė, kad ten vyksta visokių tarptautiniai suvažiavimai, "kuriuose dalyvauja daugybė žmonių iš kapitalistinio pasaulio", vyksta delegacijos ir t.t. Tikra tiesa, drauge, bet ten gali nuvykti tik kviečiamieji, o be to, ir jie būna apstatyti agentais ir negali pa judėti iš vietos. Nejaugi, drauge manai, kad iš Lietuvos dar prieš 1940 m. niekas nebuvo sovietų Rusijoje? Bet atsakyk, drauge, mums i klausimą atvirai ar pats susirašinėji su savo artimaisiais Lietuvoje, ar gauni iš jų laišku, parašytų atvirai apie jų gyvenimą? Ar daug gauna tokių laišku jūsų skaitytojai? O pagaliau nurodyk kitą kraštą pasaulyje, kurį gyventojai nedrįstų susirašinėti su savo giminėm, bičiuliais ir net broliais bei tėvais užsieniuose? Jei tokį kraštą nurodyti, mes sutiksim, kad yra dar kur nors kita "Geležinė Uždanga". Tuo tarpu mes težinom tą vieną "laisvės šalį".

Šitos dvi kalbos, be abejo, rodo, kad JAV diplomatai keičia politinę liniją ir griežtina kovą su komunistine Kinija. Žurnalistų apgultas Achesonas, tiesa, neprisipažino, kad Valstybės Departamentas daro kokius nors naujus politinius posūkius. Tačiau šios dvi kalbos yra pakankamai aiškūs faktai.

Meškerė Kinijos komunistams

JAV diplomatų naujoji linija komunistinės Kinijos atžvilgiu susideda iš dviejų dalių: a. pradedama aštri propaganda prieš Mao-tse-tungo režimą, atsisakoma jį pripažinti ir įsileisti o JTO, b. sutinkama užbaigti karo veiksmus Korėjoje, jeigu kiniečiai nesisvers i pietinę Korėją.

Pirmoji šios naujos programos dalis yra sveikintina ir niekam nekelianti abejonių. Tačiau antroji vis dėlto kvepia nuolaidomis: agresorius — Š. Korėja liktų nenubaustas. JTO buvo nutarusi abi Korėjas sujungti i vieną. Dabar gi Achesonas jau sutinka baigti karą, atstąst Pietų Korėjos nepriklausomybę. Apie visos Korėjos sujungimą jis vengia kalbėti ir, senatorių spiriamas, teisinasi, kad tai girdi, būtų galima atlikti diplomatiniu keliu, nutilus ginklais. Šitokie Achesono išvedžiojimai, be abejo, yra paskutinis Trumano politikos bandymas kaip nors išėiti iš to akligatvio, i kurį jį įstūmė "riboto pobūdžio Korėjos karas". Jeigu Kinijos komunistai nekibs i šią meškerę, tada, aišku, teks atsisakyti riboto karo sąvokos ir griebtis gen. MacArthurso siūlomų kovos priemonių.

Jeigu Trumanui pavyks pasirašyti su Mao taikos sutartį, neįsiveržus i Kinijos teritoriją, gen. MacArthuras bus pralaimėjęs. Tačiau gen. MacArthuras išeis laimėtoju, jeigu riboto karo sąvokos dėka kautynių Korėjoje nebus įmanoma užbaigti, nepatėlus jų i Kinijos teritoriją.

Vyt. Kastytis.

PABALTIO ŠAUKSMAS

(Atkelta iš 2 psl.)

skelbus genocido konvenciją. Ar ji padeda uždrausti Pabaltijo tautų žudymą, fizinį ir psichinį žalojimą, sudarymą sąlygų sunykti, prievarta kliudymą tautoms dauginis, prieauglio surusimą? Genocido nusikaltėlius bausti palikta valstybei, kuri pati jį vykdo. JTO genocido aukos balso neturi. JTO nariai iki šio laiko tebekalba apie vokiečių genocidą, pamirštant didžiausį pasaulio nusikaltėlį sovietus. Pagaliau, jei JTO ir spręstų genocido klausimą, kuriomis priemonėmis jis būtų pašalintas? Vienintelis kelias panaikinti tai 20-tojo amžiaus gėdai — genocidui, išguiti sovietus iš Pabaltijo ir kitų jų užimtų kraštų.

Ir šioje, politinėje srityje mes neturime būti strūciais, kurie atėjant pavojui galvas įkiša i smėlį. Kad vakarietiškos galybės Pabaltijo nepripažista sovietams, jiems nekenkia atlikti baisų naikinimo darbą — pavergiant žmogų, persekiojant, išdraskant šeimas, persekiojant krikščionybę ir pagaliau baisiais kankinimais kalėjimuose ir vergų darbo stovyklose, nukankinant tūkstančius.

Mes, tremtiniai, atsidūrę žmogų pažeminančiose DP stovyklose, vakarinėje Europoje, šaukėme: "Bolševizmas siekia pasaulio revoliucijos. Kremlius kala ginklą pasauliui nukarjauti. Nei viena, nors pati didžiausia, Vakarų galybė, pavieniui neatsispirs sovietams. Ji neatsispirs, nes per antrą pasaulinį karą, jie daug ko išmoko, buvo sušelpti, o svarbiausia, vakariečiams Maskva tikint, buvo veltui įmesta i jos krepšį ne vien vokiečių jai dovanotas Pabaltijis, bet pusė Eu-

ropos ir leidžiama įsivyrtauti Azijoje".

Prieš kelis metus tas balsas nebuvo nugirstas. Deja, Vakarų pasaulis pabudo, kai jam pačiam atslinko sovietų grėsmė. Tuomet mūsų balsas tik nugirstamas, bet Pabaltijo byla yra marinama.

Jei laisvė yra nedaloma, jei teisingumas turi būti pilnutinis, jei tautų apsisprendimas turi būti visuotinis, Pabaltijis privalo būti laisvas.

Šiose sutemose vakarietiškame pasaulyje užtinkame daug nesutarimo ir svyravimo. Pasakysiu aiškiau, laisvos ir sočios tautos dar nesuvokia dabartinio mato tragiškumo ir spekuliojama įvairiomis galimybėmis, nepalankiomis sovietams. Mažųjų laisvė buvo užparduodama už didžiųjų saugumą. Kaip tik čia prašau leisti priminti jums žinomą didžiojo amerikiečio, valstybės vyro ir filosofo, Benjaminio Franklin žodžius: "Tie, kurie tikrąją laisvę išieisi i trumpalaikį saugumą, neverti nei laisvės, nei saugumo".

Ponios ir Ponai, mes pabaltiečiai, lyg savų tautų atstovai, išblaškyti laisvame pasaulyje, kasdien maldaujame Dievą išlaisvinti nekaltai kenčiančias mūsų motinas ir tėvus, brolius ir seseris, amžiams sunaikinant geležinę užtvartą, kuri mus nūdien skiria. Mes prašome laisvąjį pasaulį sukludyti lieti nekaltą kraują Pabaltijy, negailestingai užgniaužti žmonių gėdą — genocidą. Mes prašome ypač JAV, kurios vadovauja laisvam pasauliui, atvirai stoti kovon Pabaltijui ir kitoms sovietų pavergtoms tautoms išlaisvinti. Mūsų ryžtinga valia ir pasiaukojimas dideli, lyg Pabaltijo šauksmas, yra dedami i jūsų rankas".

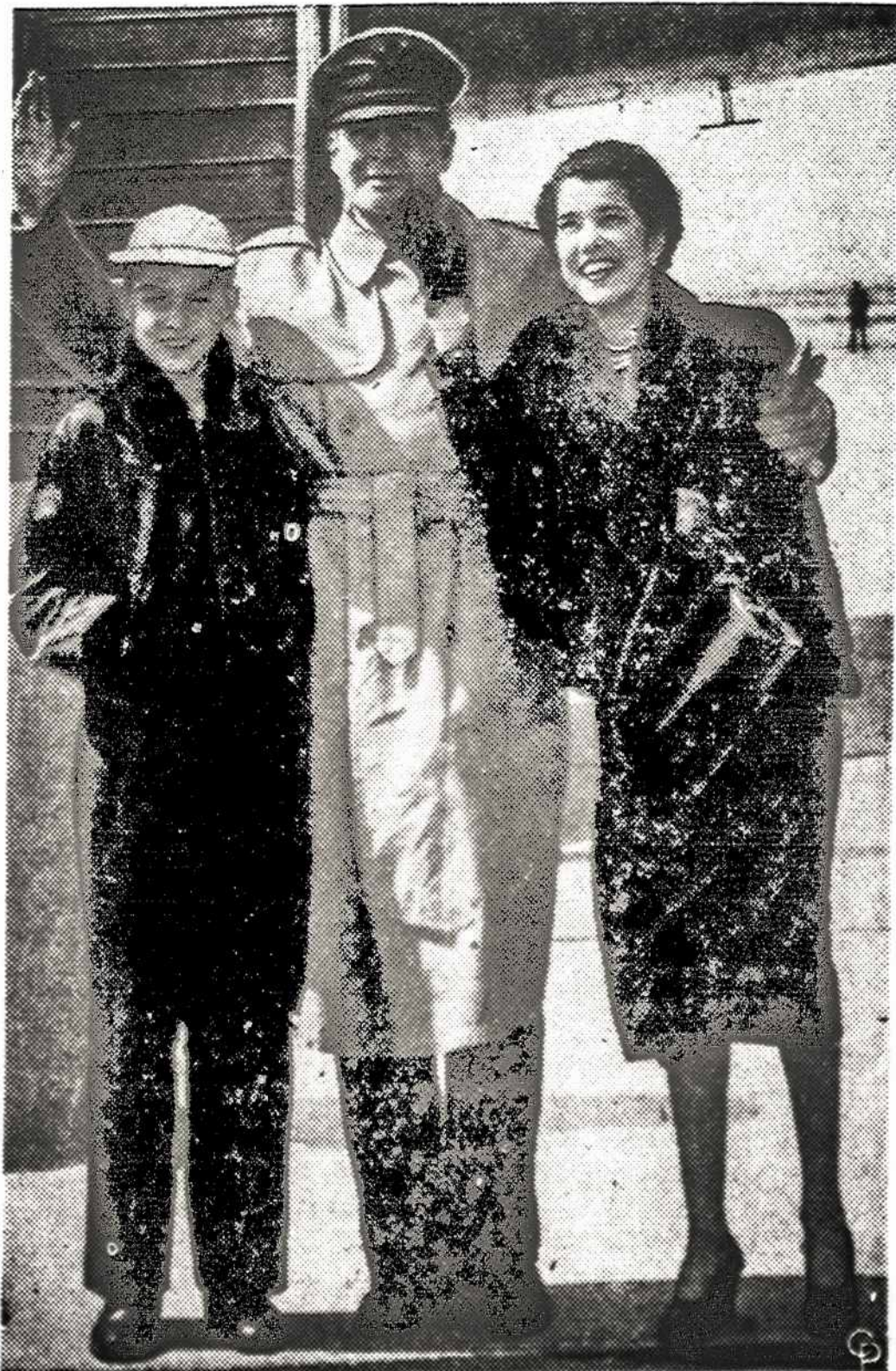
Dėl Ševčenkos paminklo Toronte

Praeituose "T2" Nr. jau buvo rašyta, kad Kanados komunistiniams ukrainiečiams Maskva prisiuntė Taras Ševčenkos paminklą. Jis turėtų būti pastatytas jų vasarinių parengimų vietoje, Palermo, prie Bronte, ir atidengtas per ukrainiečių įsikūrimo Kanadoje 60 m. sukakties progą liepos 1-2 d.

Visiems aišku, kad tai bus komunistinės propagandos triukas, o pats festivalis komunistinė manifestacija. Toronto dienraštis "The Telegram" birželio 6 d. paskelbė, kad policijos atstovo pareiškimu, iškilimėse laukiama apie 20.000 dalyvių iš visos Kanados. Jų tarpe beabejo busia ir daug lojalių kanadiečių ir net antikomunistinių ukrainiečių organizacijų narių. O šitam užsiu mojime nieko nelegalaus nėra, nes komunistų partija, kuri čia žinoma Progresyvos Darbo Partijos vardu, Kanadoje nesanti

nelegali, lygiai kaip nesanti nelegali toji ukrainiečių organizacija, kuri visa tai organizuoja.

Laikraštis pastebi, kad ukrainiečiai patriotai telegrama kreipėsi i ministerį pirmininką St. Laurent, prašydami uždrausti ruošiamas Palermo iškilmes. Tačiau laikraščio surinkti įvairių ukrainiečių organizacijų atstovų pareiškimai to neprisimena. Tik Centrinio Kanados ukrainiečių komiteto pirmininkas T. Hume-niuk tarp kitko pareiškė, kad lojaliieji ukrainiečiai savo tautinio herojaus išniekinimo sudėję rankas nestebėsia, o Manitobos dijecezijos komiteto pirm. Msgr. Kušner pareiškęs, kad jie tuojaus pradėsia kampaniją sudaryti fondui, kad patys galėtų pasistatyti poeto paminklą. Tautinė ukrainiečių spauda pereitą savaitę šito reikalo beveik nepriminė. Matyt, dar nėra nutarta, kaip reaguoti.

Gen. MacArthur su žmona ir sūnumi, išlipę iš lėktuvo Čikagoje

IŠ PAVERGOTOS TEVYNĖS

Veda ALMUS

Sovietai naudoja vokiečių metodus

Raudonieji fašistai, besirušdami "pasaulio revoliucijai" ir ginkluodami milžinišką armiją jau pritrūko žaliavų. Todėl net Lietuvoje jie įsteigė specialią kontorą "gražiu lietuvišku pavadinimu" — "Glavutisliro", kuri balandžio 15 d. ir gegužės 15 d. iš miestų ir kaimų gyventojų "visų" namų surinko "atliekamas" žaliavas kaip tai, spalvotusius metalus ir geležį, guminę avalinę, seną popierių.

Vergai krauna enkavedistams kapitalus

Amerikiečių žurnalas "New Leader", "NZ" ir visa eilė kitų įtakingų spaudos organų plačiai rašo apie darbo vergų stovyklas Sov. Sąjungoje, kur, be kitų, laikomi ir milijonai deportuotųjų baltų. Jie drauge su vokiečių karo belaisviais savo darbu išlaiko pamatinę sovietų pramonę. Pirmoji eilė visi šie deportuotieji naudojami medžio kirtimo darbams tolimojoje šiaurėje ir kanalais iš Baltosios jūros kasti, o Sibire be to, dar akmenais anglims, auksui ir kt. metalams kasti. Į jų darbo sferą taip pat jau įtraukiamos sritys apie Maskvą, Kaliningą ir kt. Iš visų komisariatų, pvz. 1941 m. NKVD daugiausia gaudavo užsakymų ir juos atlikdavo būtent — net už 6.810.000.000 rbl. Akmenis anglis deportuotieji gauna daugiausia kasti Nauj. Žemėje, Vorkutos rajone ir apie Chabarovską. NKVD "pasizymi" su savo darbo vergų stovyklomis ir jų atliktais darbais vis naujos sritys. Jose gyvenimo ir darbo sąlygos žiauriausios.

Argi taip buvo laisvoje Lietuvoje

Balandžio mėnesio pradžioje Sovietų okupantų spauda kėlė baisiausia triukšmą, jog labai daug MTS traktorių stočių dar nebūvo užbaigę su remontais. Kitur, nė su kitais žemės ūkio padargais nebūvo susitvarkyta. O jau čia pat payasario darbytė.

Daroma žygių atželdyti Lietuvos miškus

Partizanų naikinimo akcija ir "pagaiba broliškoms respublikoms" išnaikino mūsų tėvynės miškus. Likę lietuvių rūpinasi kiek galėdami padėti taisyti. Štai Navaršionių girininkija prie Panevėžio, šiuo metu užsodina 122 ha plotą ir akcijai yra gerai pasirengusi. Iki gegužės mėnesio pradžios buvo užsodinta Deblono, Parmargio ir Upytės miškuose apie 87 ha naujo miško, iš jų vien ažuolyno 60 ha.

Tremtiniai gyvena Amerikos kontinente gali šiuo reikalu ir namaža padaryti. Pav., pažinimas ir operavimas tokių medžių sodinimo mašinų, apie kurias "didžiojo tėvynės" ne sapnuote nesapnuojama. Jos nėra ypatingai brangios. Štai viena tokių "Mosinee Tree Planter", kuri per valandą pasodina 1500 medelių daigų! Traktoriaus tempiama mašina padaro duobę, įpilta trąšų, pasodina, apkaupia ir palieka, kad po 30-40 metų šalis džiaugtųsi puikiu mišku. Jei domėtusi mūsų miškininkai galėtų gauti šiuo adresu smulkių informacijų: "Mosinee Paper Mills Co., Mosinee, Wisconsin".

Rusas puola LTSR kolūkius

"Žemės mokslų kandidatas" B. Dimitrevas, pradėjęs straipsnį "Draugas Stalinas mus moko, jog stambaus ūkio negalima tvarkyti be plano", užsiuola visą eilę LTSR kolūkių, kad jų planuose per mažai esą eksploatacijos. Skaitytuos tikrą vaizdą susidaro iš šitokių frazių: "... Kolūkiuose LTSR yra labai dideli rezervai pasėlių plotams išplėsti ir jų derlingumui padidinti. Dar didesni rezervai yra gyvulininkystėje, tiek gyvulių skaičiaus, tiek jų produktyvumo padidinimo srityje". Vis dėlto nemeluoja žinios iš Lietuvos, jog trečdalis žemės dirvuoja darbą čia lietuvių ūkininkų krašte.

LTSR ELTA iš Ignalinos praneša, jog vietinėje mokykloje mokinsys Madeišis pagal savo paruoštą brėžinį pats pasidaręs gerai veikiančią detektorinį radijo imtuvą.

Keičiami Vilniaus gatvių pavadinimai

Kovo mėn. buvo pakeisti šie gatvių pavadinimai Vilniuje: Tyzenhauzeno ir Kovo 8-oji; Kankinių — Minsko plentas; Zietelos — Garvežių; Strašūno — Žemaičių; Gaono ir Stiklių ir Stiklo; Žydų — Stiklių; Išganytojo — Bokšto; Kalėjimo — Lukiškių; Krivių ir Lenktosios.

Uoliai šviečiama Tarybų Lietuvos inteligentija

Balandžio 5 d., 19 val., Partijos namuose Vilniuje, įvyko šios keturios paskaitos "J. V. Stalino mokslas apie kalbos žodyninę sudėtį ir pagrindinį žodyninį fondą" skaitė doc. Kruopas. Lenino veikalą "Ką daryti?" nagrinėjo drg. Staruchinas. "Tarybinės visuomenės varomosios jėgos" aiškino drg. Gorseninas. Paskutiniosios dvi paskaitos įvyko rusų kalba.

J. Šimkaus pamokslas "Idejos broliams"

Praleidę visą komunistinę Stalino sveikinimo retoriką, pabrėšime jo kritika lietuviams rašytojams, paskelbtą kovo 25: "... pastaraisiais metais pasiekė istorinės reikšmės laimėjimą mūsų krašte — nugalėjo kolūkinę santvarką... Keičiasi iš pagrindų žmonių psichologija. Tuo tarpu mūsų literatūra viso šito reikšmingo įvykio nepavaizdavo. "Lygiai kaip jie, esą, nepavaizduoja tarybinių darbininkų ir karių." Tarybiniai žmonės kovoja už tai, ką ir visa širdimi nekenčia naujo karo kurstytojų — amerikoniškų imperialistų. Lietuvių rašytojai privalo juos demaskuoti, parodyti tikruosius jų kėslus". Šimkus spaudosi, jog neparodomi mūsų priešakiniai inteligentai ir "nepakankamai demaskuojami buržuazinio nacionalizmo pėdsakai inteligentų tarpe". Nei pionieriai, nei komjaunimas nesulaukia jiems tinkamo dėmesio. "Komunistas tebėra blankus mūsų paveikslė". Bet bendrai pažėmus šios pasidavėlio J. Šimkaus "savikritiką" yra švelniausia iš iki šiol buvusių.

Lietuviai rašytojai atsiliekė...

Nors lietuvių pirmąją TSRS sporte, jie tačiau nieko neprisiėdė prieš sovietinės chaltūros kėlimo. Vacys Reimeris balandžio mėn., didžiuliam straipsnyje aprašė jaunųjų rusų komunistų konferenciją Maskvoje, puola lietuvių, kad jau kada buvęs priimtas nutarimas organizuoti jaunuosius lietuvių rašytojus, bet "jis visą laiką atidėliojamas ir net šiandien nežinoma jo data". Jis smarkiai puola senuosius rašytojus kodėl jie neina su jaunaisiais lankyti fabriku, girdi jų "postrangavimas: "Kas gimė su talentu, tam nereikia jokių išvykų yra grynai buržuazinis". Prie tarybinių rašytojų sąjungos veikiantį respublikinė komisija mažai ką nuveikė. Ji per visą laiką teturėjusi vieną posėdį. Toliau Reimeris puola kodėl nei vienas LTSR rašytojas nebuvęs pasiūstas tobulintis į Maskvą? "Čia atsakomybė tenka LTSR Rašytojų Sąjungai".

"Krikščioniškos moralės reakingumas"

Tokia tema drg. J. Ragauskas Vilniaus LTSR politinio švietimo draugijai ruošiant skaitė paskaitą LKP(b) salėje, Gedimino 32.

Vilniuje gaminami gražūs baldai

"Vilniaus" baldų fabrike gaminami baldai Maskvos viešbučiams, kurie sovietams taip patikę, jog Juozo Pileickio brigada buvo paminėta stalininėje premijoje, kurią gavęs viešbutis "Soviet".

Jauni skulptoriai LTSR

Leonas ir Vladas Žukliai neseniai pabaigė savo pirmąjį didesnį darbą, nulipdydami V. Kapskų-Mickevičių.

Toks lietuvis apkaltino, toks ir prisipažino

Neseniai "Tiesoj" buvo išspausdintas socialistinio turinio lietuvių M. Chochlovo kritika "Švyturio" redakcijos, jog ji praleidusi pavojingus iškraipymus. "Švyturio" redaktorius drg. Možiūnas prisipažino ir pasizadėjo pasitaisyti.

Hamilton, Ont.

Mieli Hamiltono tautiečiai!

Hamiltono Lietuvių Bendruomenės Valdyba, remdamasi Tautos Fondo Atstovybės Kanadoje aplinkraščiu Nr. 2 iš š. m. vasario 28 d., paskyrė Stasį Bakšį Hamiltono Apylinkės Tautos Fondo Atstovu (Bendruomenės V-bos raštas iš š. m. V. 5.).

Kadangi tas pat aplinkrašties numato, kad didesnės lietuvių kolonijose reikėtų skirti kelis atstovus, o taip pat ir reikalo svarbumas bei aktualumas šiuo metu, vertė šį aplinkraščių kiek papildyti, padarant kaikiurių nesminių pakeitimų, būtent: Hamiltono tam tikslui sudaryta T. Fondo Kanadoje Hamiltono Atstovybė iš 7 asmenų.

Tas padaryta dėlto, kad atstovybės nariai, dirbdami sunkų fizinį darbą, būtų kuo mažiau trukdomi laisvalaikio metu. Be to, keli atstovai, veikdami toje pačioje kolonijoje atskirai, necentrizuoti, pasiektų mažesnių rezultatų ir labiau įkrytų visuomenei. Šios sąlygos ir vertė sudaryti Atstovybę centralizuotą ir iš galimai didesnio narių skaičiaus.

Tautos Fondo Kanadoje Hamiltono Atstovybė yra batarpėje Bendruomenės V-bos priežiūroje ir kontrolėje, o tiesioginiai priklausaučiai Tautos Fondo Atstovybei Montrealyje.

Atstovybė vygdų Vyriausiosios Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto — VLIK — nurodymus ir surinktus pinigus persiunčia Tautos Fondo Centrinei Atstovybei Montrealyje.

Pinigams gauti numatoma šie būdai:

1. Pagal VLIKo nurodymus, kiekvienas lietuvis bei lietuvių virš 18 m. amžiaus sumoka į metus po \$1 tautinio solidarumo mokesčio. Hamiltono Atstovybė maloniai prašo Tamstą tai atlikti iki š. m. rugsėjo mėn. 1 d.
2. Pageidaujama, kad normaliai gyvenęs sąmoningas tautietis skirtų per metus vieną dienos uždarbį, kaip auką, Tautos Fondui.
3. Atstovybė įrengs aukų dėžutes Liet. R.K. bažnyčioje. "Dainavos" salėje, bei kitose lietuvių lankomosiose vietose ir tuo pačiu prašo kiekvieną tautietį, pro ją praeinant, įmesti kiekvieną kartą nors po 1 centą.
4. Atstovybė numaciusi rengti parengimus, kuriuos prašome paremti savo dalyvavimu.
5. Organizacijų įnašai 10% nuo gauto iš parengimų gryno pelno.

Cia atsižvelgdami ir į tai, kad doleris yra mūsų sunkiai uždirbamas ir be to, visi mes esame dar naujakuriai ir patys labai reikalingi pinigų, gi pasaulio politiniai įvykiai rieda mums palankia kryptimi ir kas kart vis

daugiau reikalauja aktyvumo iš mūsų vadovaujamų organų, kas labai tampriai rišasi su pinigų, — ir verčia šį reikalą suaktyvinti. Dėlto Atstovybė prašo aukoti, kad ir ne po daug, bet nuolat.

Kad kiekvienas Tamstos geras darbas — auką — nebūtų pamiršta, Atstovybė veda metraštinę kroniką, į kurią surašomi visi, sumokėjusieji metinį solidarumo mokesčių, o taip pat ir visi aukotojai.

Visos Hamiltono lietuvių organizacijos prašomos skirti Tautos Fondui 10% nuo gauto iš parengimų gryno pelno. Pinigus siųsti Atstovybės išduokimui šiuo adresu: Vacys Jakovickas, 33 Oxford St., Hamilton, Ont. Telefonas 3-0455.

Taip pat Atstovybė prašo jai prisijungti žinias, kiek kuri organizacija jau yra šimet pasiuntusi pinigų Tautos Fondo Centrinei Atstovybei Montrealyje. Ateityje maloniai prašome visą susirašymą ir aukas Tautos Fondui siųsti mums.

Tautos Fondo Kanadoje Hamiltono Atstovybės būstinė šiuo metu yra 35 Willson St., Hamilton, Ont. Tel. 8-4834.

Kad palengvintume tautiečiams mokesčio įmokėjimą bei aukų atvejais, kiekvieno lietuviško organizacijų daromo parengimo metu bus atskirai Tautos Fondo staliukas, kur bus priimėjami maloniam tikslui pinigai, išrašant mokesčio mokėtojų ir aukotojų kvitą, patvirtintą Tautos Fondo atstovybės antspaudu.

Atstovybė kas pusę metų skelbs lietuviškoj Kanados spaudoj smulkia Tautos Fondo apyskaitą.

Tautos Fondo Kanadoje Hamiltono Atstovybė sudaro šie asmenys, kurie taip pat priiminėja solidarumo mokesčių ir aukas namuose:

1. Bakšys Stasys, Atstovybės Vedėjas, 35 Willson St., Hamilton, Ont. Tel. 8-4834.
2. Sakalauskas Jonas, Atstovybės sekretorius, 173 Catharine St., Hamilton, Ont. Tel. 8-2442.
3. Jakovickas Vac., Atstovybės išduokimas, 33 Oxford St., Hamilton, Ont. Tel. 3-0455.
4. Šešelgis Vladas, Atstovybės kartotėkų vedėjas, 318 Hunter St. E., Hamilton, Ont. Tel. 8-3541.
5. Dailius Stasys, Atstovybės Metraščių redaktorius, 35 Willson St., Hamilton, Ont. Tel. 8-4834.
6. Lazdūtis Mot., Atstovybės parengimų vadovas, 786 Burlington St. E., Hamilton, Ont.
7. Patamsis Alfonsas, parengimų vadovas, 794 Cannon St. E., Hamilton, Ont. Tel. 5-5316.

Atstovybės didžiausias noras, kad neliktų nė vieno lietuvių, nesumokėjusio tautinio solidarumo mokesčio — \$1 metams. Taip pat

labai prašome tą tautinę pareigą atlikti galimai greičiau.

Tavo, kad ir kuklus piniginis prisidėjimas, reikiamu momentu gali daug padėti.

Neužmiršk Lietuvos jai kenčiant, o ji prisimins ir padės mums, kada numes verguvis pančius.

Tautos Fondo Kanadoje Hamiltono Atstovybė.

Pakvietimas į Joninių laužą - pikniką

Hamiltono Lietuvių Socialdemokratų Organizacija maloniai kviečia visus senus lietuviškus kanadiečius ir naujus ateivius į rengiamą tradicinį Joninių pasilinksminimą, kuris įvyks gerb. Blažaičių gražioje farmoje, birželio 23 d., šeštadienį, pradedant nuo 6 val. vakaro.

Iš Hamiltono vykti 20-53-56 keliu iki Binbrook miestelio signalinių šviesų, privažiavus jas sukiti į kairę ir važiuoti iki Abingdon. Pūniko vieta — pirma farma kairėje pusėje nuo Abingdon. Neturintieji susisiekimo priemonių, renkasi 5 val. p.p. Hamiltono turgaus aikštėje prie City Hall, iš kur bus nuvežti į vietą.

Šokiai vyks gamtos prieglobstyje per geros muzikos.

Veiks bufetas su įvairiais valgiais ir šaltais gėrimais.

Esant blogam orui, piknikas nukeliamas į sekantį šeštadienį, t.y. birželio 30 d.

Parengimų komisija.

SUDBURY, Ont.

Pirmoji komunija

Birželio 3 d. Kristaus Karaliaus parapijos salėje, kur paprastai vyksta lietuviškos pamaldos, priejo Pirmosios Komunijos šios lietuviškos: Gražina Kasperiūnaitė, Virginija Kriaučiūnaitė, Violeta Jasūnaitė ir Liuda Poderytė. Jos lanko katalikų parapijines mokyklas, kur sėsulės vienuolės kruopščiai jas paruošė tai brangiai šventei, bet lietuvių kalba buvo papildomai paruoštos kapeliono. Parapijinėje Lietuvių Šeštadienio mokykloje.

Eucharistinis kongresas

Birželio 10 d. Sudbury įvyko Sault Ste. Marie vyskupijos Eucharistinis kongresas. Pontifikalines Šv. Mišias atakė J.E. vyskupas H. R. Dignan Sv. Trejybės parapijos bažnyčioje.

Nors visą naktį ir rytą smarkiai lijo, bet po pietų dangus prasibraižė ir vakaro procesijai oras buvo labai palankus: nei vėjo, nei dulkių.

Procesija prasidėjo 8 val. vakaro iš Šv. Trejybės bažnyčios ir Jėzuit ūkolegiją, kur jėrdvioje aikštėje buvo paruoštas altorius. Gatvės, kuriomis nešė švenčiausiąjį buvo gražiai išpuoštos. Žmonių dalyvavo labai daug ne tik iš Sudburio, bet ir iš plačios apylinkės. Procesija baigėsi atitinkamoms kalbomis angliškai ir prancūziškai, palaiminimu su švenčiausiuoju ir atlaidais apie 10.30 val. vakaro.

Lietuviai buvo pakviesti ir dalyvavo kaip atskiras vienetas. Reikia pasidžiaugti, kad iš tokios negausios kolonijos, ir kur darbas eina pamainomis, dalyvavo net 83 lietuvių organizuotai. Buvo atvažiavę lietuvių ir iš artimųjų Sudburio apylinkių, kaip Coniston ir Creighton. Tą patį darė labai gerą įspūdį kitataučiams ir neabejotinai prisidėjo prie Lietuvos vardo išgarsinimo. Buvo suprojektuoti plakatai, priemonė mūsų didžiausias skriaudas, bet kai kas buvo tam priešingas, nes, sako, tatau nesiderintų su tokiu kongresu stiliumi, perdaug atsiduotų politika ir sukirsintų vietos komunistus. Tačiau kiti, net ir iš aukštųjų dvasiškių, plakato projektui pritarė, motyvuodami, kad nėra reikalo lakyti sustingusių tradicijų. Gyvenimas savo natūraliame bėgyje atneša vis ką nors naujo, o mes, katalikai, dažnai einame pavėluotai ir per mažą parodomę civilinės drąsos. Kitąsyk verta būti rizikingesniems ir ryžtingesniems, o šį kartą savo skundą ir protestą prieš Lietuvos pavergėjus pareiškėme tylia nuosirdžia malda ir gražiomis lietuviškomis giesmėmis, kurios, be perstojo skambėjo procesijos metu.

Visų objektyviųjų stebėtojų

Vancouverietis.

Lietuviai J. A. Valstybės

Ateitininkų žiniai

1951 m. liepos 1 d. pradeda darbą Ateitininkų Federacijos valdomųjų ir įvykdomųjų organų Vyriausioji Rinkimų Komisija, kurią sudaro pirmininkas kun. Kazimieras Jursėnas, 4557 So. Wood St., Chicago 9, Ill. Nariai: Juozas Kojelis, 8558 So. Winchester St., Chicago, Ill., Antanas Repšys, 5358 Justine Ave., Chicago, Ill., Povilas Baltis, 6411 So. Maplewood St., Chicago, Ill., Vytautas Gylis, 1836 49th Court, Cicero, Ill.

Rinkimai vykdomi korespondenciniu būdu. Jų statusas patikslina Ateitininkų Federacijos Vyriausiosios Valdybos biuletenyje "Savu Keliu" Nr. 5.

Ateitininkų Federacijos Vyriausioji Valdyba.

Pagerbtas Dr. K. Grinius

"Sandaros" grupės iniciatyva birželio 9 d., mirties metinėse, Dr. Kazys Grinius gražiai ir įdomiai paminėtas "New Yorker" viešbutyje. Minėjimui pirmininkavo inž. Novickis, kalbėjo J. Blazas, Dr. Tercijonas ir V. Sidzikauskas. Paminėjimą atsilankė visų grupių žmonės, kurių užteko pripildyti patalpai. Iškilmės buvo filmuojamos MSM studijos, pirmąjį lietuviškai kronikali. Minėjimo išpuodingai dengė dail. C. Janušas pieštas velionies paveikslas. Po minėjimo trumpose vaišėse dalyvavusieji pasidalino išpuodingais. A.

Dail. P. Puzinas vėl laimėjo premiją

Šeštame Tarptautiniame Madonų Festivalyje Los Angeles, gegužės 6-13 d. dail. P. Puzinas už paveikslą "XX amžiaus madona", vaizduojančią lietuvių rėtiną už geležinės uždangos, laimėjo "Popular Award".

Parodoje buvo išstatyta 188 darbai 126 dailininkų.

"Popular Award" yra skiriama tam dailininkui, už kurio darbą pasisako daugiausia parodos lankytojų. Kiekvienas lankytojas, išleidamas iš parodos, imeta kortelę, pažymėdamas, kurį paveikslą jis laiko geriausiu.

Dail. P. Puzino laimėjimas "Popular Award" šioje parodoje rodo, kad jis yra užkariavęs Los Angeles meno sluoksnius, prisimušęs į pirmųjų dailininkų eiles ir daro gerą propagandą Lietuvos naudai. T. B-nas.

Kalifornija. "Liet. Dienos" gegužės 6 ir 26 d. surengė koncertus San Diego ir San Francisko.

San Diego lietuvių gegužės 6 d. susibūrė į organizaciją ir išrinko valdybą, pirm. Vl. Hriškevičius.

Sv. Kazimiero bažnyčia Los Angeles jau baigiama statyti. Birželio 3 d. jos naudai surengtas bazaras davė \$1700 pelno.

Julija Liesytė, baigusi magistrų laipsnį Kalifornijos universiteta, gavo paskyrimą į kongreso biblioteką Vašingtone.

Zurn. Henrikas Blazas netrukus žada persikelti Naujorkan.

Ant. Skėma iš Čikagos žada grįžti į Naująją. Brooklyniečiai tikisi, kad jam gal pasiseks su taikinti mūsų scenos darbuotojus vienam bendram lietuviško teatro darbui. Jo šeima jau gyvena Naujorkoje.

Dr. G. Sideravičienė-Salcitaitė per Sv. Antaną susilaukė antrojo sūnaus. Motina ir sūnus jaučiasi puikiai.

TILLSONBURG, Ont.

PLB Delhi Apylinkė ir Tillsonburg Lietuvių ūkininkų klubas š. m. birželio mėn. 23 d. 7 val. vak. nuolatiniame piknikų vietoje — pp. Mikėnų ūky netoli Tillsonburg — ruošia linksmas Joninių išvakarės. Programą prie lauko atlieka Toronto skautai ir skautės. Veiks bufetas su gėrimais.

Birželio 24 d. 2 val. p.p. toj pat vietoj įvyksta gegužinė-piknikas. Veiks turtingas bufetas su gėrimais ir užkandžiais. Gros puikus šokių orkestras.

Kviečiame iš artimų ir tolimų apylinkių gausiai dalyvauti ir smagiai pasilinksinti.

Pelnas skiriamas švietimo ir kultūros reikalingams.

Rengimo komisija.

WINNIPEG, Man.

Birželio mėn. išvežtųjų minėjimas

Šiais metais birželio mėn. 14-16 dd. išvežtųjų minėjimo programa numatoma sekanti:

Birželio 24 d. 11 val. pamaldos lietuviams Šv. Povilo kolegijos koplyčioje. 2 val. p.p. lietuvių renkasi Šv. Povilo kolegijos aikštėje, iš kur bus eisena prie Než. Kario paminklo. Prie paminklo bus pasakyta kalba angliškai po to eisena į miesto salę ("Playhouse"), kur bus kalbos ir jeigu bus laiko, meninė dalis.

Eisenoje turėtų dalyvauti kaip galint daugia lietuvių, nes mums talkininkauja ukrainiečiai ir kitos tautybės turi matyti mūsų organizuotumą.

Eucharistinis kongresas

Birželio 29, 30 ir liepos 1 d. Wpg. įvyksta Graikų katalikų Eucharistinis kongresas. Kongrese dalyvaus nuncijus Antonitis ir daugybė dvasiškių.

Mirė Wpg. arkivyskupas

Birželio 3 d. Montrealyje mirė Wpg. arkivyskupas G. C. Murray, C.Ss.R. Jis globojo lietuvių katalikus ir 1949 mt. pats dalyvavo vasario 16 d. šventės minėjime.

Nepavykęs Pennerio pranešimas

Wpg. raudonoji kolonija sulaukė Maskvoje 5 savaites viešėjusio lyderio Pennerio. Birželio 6 d. jis turėjo padaryti pranešimą apie kelionę matytus stebuklus. Tam reikalui Sovietų-Kanados susitarimo s-gos Wpg. sky-

rius pasamdė miesto salę ir per laikraščius pranešė apie tai Wpg. visuomenei.

Birželio 6 d. rinkosi ištikimieji Stalino šalininkai į salę išgirsti iš savo vado "visą teisybę" apie "rojų". Tačiau buvo tikėtasi didesnio antplūdžio. Susirinkimą atidarė s-gos pirm. ir pakvietė tarti žodį aršią komunistę, pernai buvusią Maskvoje, Kardašienę. Po jos kalbėjo sulinkęs vokiečių kilmės ukrainietis, 70 m. amžiaus senis, Penneris. Tik visa nelaimė policijos viršininkas netrukus paprašė susirinkusius per 5 min. salę aplėsti. Gatvėse tuo laikų pasipylė prieškomunistinių atsisaukimų.

Birželio 7 d. laikraščiai pranešė, kad Penneriui neleistą tęsti pranešimo todėl, kad buvęs gautas telefonu pranešimas apie delsiama sprogimo bombą, padėtą salės rūsyje. Policija negalėjo rizikuoti susirinkusių gyvybėmis. Laikraščiai įsidėjo atsisaukimo nuotrauką.

Savo pranešime spaudai Penneris pasisakė prieš DP ateivių tarpe esančią fašistų grupę, kuri daranti visą triukšmą prieš "demokratinį" elementus.

Birželio 8 d. "Wpg. Free Press" (liberalų krypties) birželio 6 d. triukšmo proga rašo, kad, esą, naujai atvykę DP esą labai gerai susipažinę su komunistų savuose kraštuose ir negali pakeisti komunistams dabartinės laisvės Kanadoje. Tačiau demokratijoje turinti būti žodžio laisvė, be ko demokratija ne demokratija.

LITUANISTIKOS INSTITUTO REIKALU

Metinis Lietuvių Profesorų Draugijos suvažiavimas, įvykęs Chicagoje š. m. vasario mėn. 17 d., nutarė imtis iniciatyvos steigti emigracijoje Lituaniistikos Institutą. Tai bus autoretingas centras, kuris reguliuos mūsų mokslo žmonių darbą, skatindamas ir palaikydami juos moraliai, o gal būt ir materialiai. Svarbiausios to instituto tikslas bus išlaikyti lietuvių kultūrą visomis kultūringomis priemonėmis.

Lituaniistikos Instituto darbo sritys

Instituto darbų apimtis gali būti labai plati. Numatomos tokios pagrindinės sritys:

- lietuvių kalbos ir literatūros,
- lietuvių tautos istorijos ir tautosakos,
- Lietuvos žemės turtų ir geografijos,
- lietuvių muzikos, meno, teatro,
- teisės ir socialinių mokslų,
- technikos ir pramonės.

Netenka aiškinti paskirties ir turinio kiekvieno skyriaus. Turimos jėgos ir kitos realios aplinkybės apibūdins jų apimtį ir svorį.

Lituaniistikos Instituto struktūra

Profesorių Draugijos valdyba pavedė paruošti Instituto statuto organizacinei komisijai iš prof. P. Joniko, D. Krivicko ir V. Viliamo. Komisija pasiūlytą valdybai ir pagrindinį Instituto branduolį, kuris kvies kitus bendradarbius. Vadovybė bus paskirta laikinai: vėliau suvažiavime, per delegatus, ar korespondencijos keliu patys Instituto darbininkai išsirinks vadovybę ir patvirtins statutą. Atrodo, kad nėra reikalo riboti Instituto narių skaičiaus; pasisakyčiau už platesnę visų mokslininkų talką.

Lietuvių mokslininkų likimas

Skaudi mūsų tautos tragedija išskleidė ir tas negausias mokslo pajėgas, kurios buvo išugdytos Nepriklausomoje Lietuvoje. Pusė mūsų mokslininkų išblaškyta tremtyje ir emigracijoje, kita pusė liko Lietuvoje ar ištremta į poliarines sritis ir Kazachstaną. Komunistinė spauda žavisi, kad mokslas Lietuvoje žydi: veikia Mokslo Akademija, įvairūs institutai, spausdinami lietuvių klakai, net Mažvydo katechizmas! Negalime žinoti tikros padėties per propagandos dulkes, tegalime džiaugtis, kad kažkurie mūsų kolegos dar gyvi. Galime spėti, kad jie pavydi mums, vargantiesiems laisvoje Vakarų šalyse. Jie mielai atiduotų augštus titulus ir algas, kad tik neturėtų meluoti, eiti prieš savo tautą ir garbinti visų nekenčiamo "vienintelio, nepakartosimo mokslo genijaus"...

Emigracijoje turime eilę žmonių, didžiai nusipelnusių lietu-

vių kultūrai. Būtų tikslu ir teisinga sudaryti jiems bent minimalias sąlygas jų darbui tęsti ir praturtinti mūsų kultūros lobyną. Žymi mūsų mokslininkų didžiama dar turi jėgų užsidirbti savo pragyvenimui, nors tas darbas dažnai yra neįdomus ir neįprastas. Vienas kitas buvo rimtai susižeidęs. Ir tie žmonės randa atliekamo nuo poilsio laiko svarbiam lietuviškam darbui dirbti. Dr. J. Balys, pvz., entuziastiškai renka ir skelbia savo tautosaką, tiek, atrodytu, nesuderinamą su materialistine santvarka! Didelė spaudos pažanga yra vienas ryškiausių mūsų pajėgumo įrodymas.

Materialiniai Lituaniistikos Instituto ištekliai

Daugiausia sunkumų sudaro lėšos. Nesunku būtų sudaryti materialinę bazę iš įnašų ar aukų. Tačiau negalima igrisiti naujais mokesčiais, nes moka yis ta pati susipratusi visuomenės dalis. Be to, inteligentų materialinė padėtis kaip tik yra sunkesnė. Tačiau Amerikoje lėšų gali atsirasti netikėtai: niekur kitur nėra tiek mecenatų ir aukotojų! Tik reikia laimės ir sugebėjimo įtikinti. Yra gerų žmonių, kurie gero tikslo savo laimėjimais ar sutaupytiems pinigams panaudoti...

Taigi, nenustokime vilčių, o tuo tarpu pradėkime darbą be materialinio pagrindo.

Nelaukime, kad naujas institutas nuvers kalnus, neturėdamas užtikrintų lėšų. Tačiau šį tą svarbaus galima realizuoti ir esamomis sąlygomis.

Vienas aktualių uždavinių

Norėčiau iškelti vieną ypatingai svarbų reikalą, kuris geriausiai tiktų pirmiesiems naujo instituto žingsniams. Tai — Lietuviškosios Enciklopedijos reikalas. Mums labai reikalingas nedidelis, bet rimtas ir patikimas informacinis rinkinys apie Lietuvą, jos istoriją, geografiją, literatūrą, statistiką, su žymesnių žmonių biografijomis ir tt. Tokia enciklopedija, tiksliau enciklopedinis žodynas, turėtų būti labai suglausta, geriausiai viename tome. Nelengvas darbas paruošti medžiagą tokiam žodynui, bet laimingai turime savo tarpe eilę žmonių, kurie rengė ir leido Lietuviškąją Enciklopediją: jie dar galėtų prisiminti daug dalykų, kurių čia nesitikime rasti.

Lituaniistikos Institutas turėtų suorganizuoti Enciklopedijos redakciją ir rasti leidėją. Nors pradžioje tas leidimas atrodytų sunkus, jis tikrai apsimokėtų; taip

ir L. Enciklopedijos leidimas davė gražaus pelno "Spaudos Fondui". Tuo būdu gal pirmas sumanymas bus pirmuoju akmeniu statomo Lituaniistikos Instituto rūmui.

Dėl "Rūtos" leidinių

Prašau Gerbiamos Redakcijos patalpinti šį mano pareiškimą:

Šiuo metu, viešuoju, pasirodė nauja knygelė, vardu "Paskendusi vasara". Jos tituliname puslapyje radau savo vardą ir iš teksto sužinojau, kad tai mano novelė, perspaudinta iš Vokietijoje išleisto rinkinio "Prasilenkimo valanda".

Esu labai nustebintas tokiu žvilumui, netikėdamas, jog "Rūtos" leidyklai nėra žinoma, kad autoriaus teisės gerbiamos ir patvirtintos įstatymais visuose kultūringuose kraštuose (neskiriant nei Kanados, kurioje "Rūta" vysto savo veiklą). Tačiau iki šiol leidėjai nėra manęs atskleidę dėl "Paskendusios vasaros" perspausdinimo, nekaltant jau apie susijusius su leidiniu kitus klausimus, (pvz. saivališkos "pataisos", iliustracijos, honoraras ir kt.).

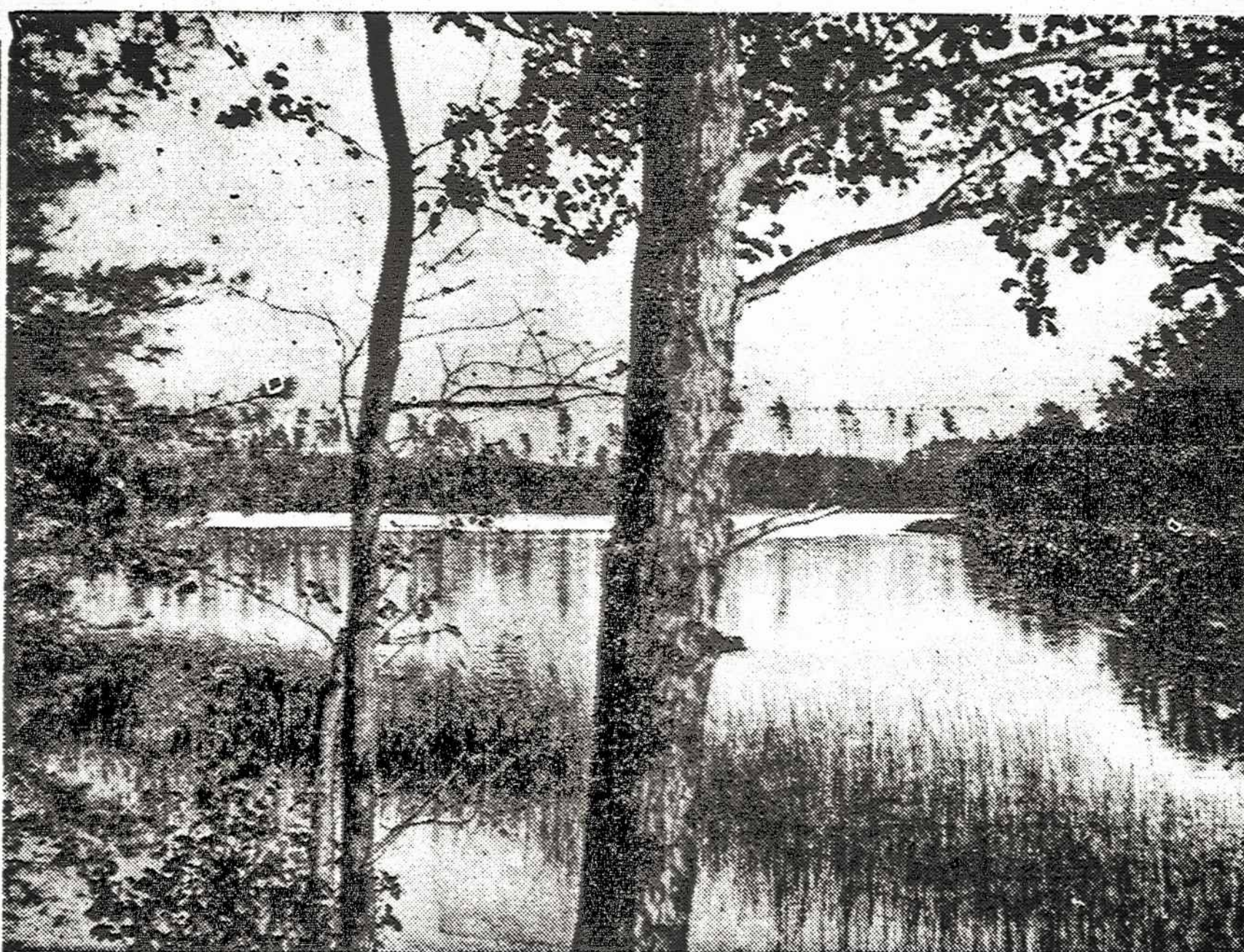
Nesutikdamas su tokiu "Rūtos" elgesiu, šia proga siūlau pasirinkti jai ką nors kita, negu "veiklą lietuviškos kultūros labui", grobiant svetimus darbus ir juos savaip tvarkant brošiūrinių serijos leidiniuose.

Albinas Marius Katiliškis.
Chicago, 10. 6. 1951.

Prelatas Jonas Balkūnas

vienas uoliausių JAV lietuvių visuomenės veikėjų bei vienas geriausių kalbėtojų, Maspeth, N.Y., lietuvių parapijos klebonas, gegužės mėn. 30 dieną atšventęs kunigystės 25 metų sukaktį. Prelatas gimė 1902 m. spalio 21 d. Maltby, Pa., 1912 m. kartu su tėvais išvyko į Lietuvą, kur baigė Marijampolės gimnaziją ir filosofinius kursus Gių seminarijoje, 1922 m. grįžo į JAV ir įstojo į Niagara Falls universitetą, 1925 m. gegužės 29 d. įšventintas kunigu. Atsimaitymo parapijos klebonu paskirtas 1933 m. spalio 1 d., prelatu paaugštintas 1948 m., sekanciais metais paskirtas vyskupijos patarėjų taryb. nariu. Prel. J. Balkūnas yra pasižymėjęs publicistas ir didelis lietuviškosios spaudos rėmėjas. Ypač įsidėmėtina jo studija apie Amerikos lietuvių nutautėjimo priežastis, išspausdinta "Darbininke", vėliau išėjusi atskirai.

Iš tėviškės vaizdų

Iš kultūros ir knygų pasaulio

E. J. Harrison tebedirba lietuvių bei

Žinomas lietuvių bičiulis, buvęs Britų vicekonsulas Lietuvoje, vėliau "Eltos" direktorius Londone, ten ir tebegyvena, Eric J. Harrison išvertė anglų kalbon J. Daumanto "Patrizanai už geležinės Uždangos". Knyga busianti netrukus išleista.

Paties Mr. E. J. Harrison brošiūra "Lithuania Fight For Freedom", kurios išėjo 4 laidos, yra pertaisoma penktajam leidimui. Ji laikoma viena geriausių informacinių knygų apie Lietuvą. 1948 metais Mr. E. J. Harrison atšventė 75 metų jubiliejų, kurio proga ji pasveikinusi šiu eilučių autoriui, jis lietuviškai atradė: "...norėčiau užtikrinti Tamsą, kad nepaisant mano rimto amžiaus, aš dar stengiusis ir ketinu ateityje stengtis paremti mano antros Tėvynės teisingą reiką žodžiu ir veiksmu.

Reikia pabrėžti, kad mano Lietuvos tarnybos metai buvo, be abejo, laimingiausios mano gyvenimo laikotarpis. Esu dėkingas Lietuvai už tą laimingumą ir niekada negalėsiu tinkamai apmokėti tą garbės skolą.

Almas

Ukraina ir Lietuva

New York (LAIC) — Ukrainiečių Mokslų Akademija JAV-se pradėjo reikšmingą darbą — eilę paskaitų ir pasitarimų, skirtų Ukrainos santykių su kaimynais mokslininkams nagrinėjimui.

Šį pavasarį buvo suaruota pora paskaitų, skirtų santykiams su rusais ir lenkais nagrinėti. Rusų pažiūras dėstė Harvardo pro-

fesorius, Rusų Instituto vedėjas, Dr. Mykolas Karpovič. Lenkų istorinius santykius su Ukraina dėstė žymusis istorikas, Fordhams profesorius ir Lenkų Mokslo Instituto vedėjas Dr. Oskar Halecki.

Rudeninį paskaitų ciklą pradėti yra pakviestas lietuvis amerikietis istorikas, LAIC direktorius adv. Kostas R. Jurgėla. Jis sutiko paruošti paskaitą, "Ukraina ir Lietuva".

Italų spauda apie Lietuvą

Italų iliustruotas žurnalas "Giovani" išsidėjo savo bendradarbio V. Mincevičiaus nuotrauką prie Monte Bianco, trumpąją kūrų bei veiklos aprašymą, taip pat neilgą apsakymą, drauge primindamas kruviną jo pavergtos tėvynės kančių kelią. "L'ora dell'Azione" išsidėjo ilgą aprašymą apie katalikybės padėtį Lietuvoje ir lietuvių deportaciją, o kitame straipsnyje pavaižduojamas gražios lietuvių religinės tradicijos, kurias okupantai stengiasi išrauti iš šaknų. Tačiau lietuvių tauta, kaip pažymi žurnalas, nepaisydama žiauriausių persekiojimų, rodo kietą pasipriešinimą, kuriuo stebisi net užsienis.

Prancūzų katalikų studijų centras išleido knygelę apie dabartinis religijos persekiojimus (serijos Nr. 3), kur platokai paminėta ir Lietuva.

Škotijos Lyga Europos Laisvei Ginti išleido I. F. Stewarto redaguotą knygą "Sov. Rusijos stiprumas ir silpnumas", kurią sudaro pernai per Edinburgo ABN suvažiavimą 20 tautų atstovų pasakytos kalbos. Lietuvai skirti 2 puslapiai.

Vidurinės ir Rytų Europos Institutas, kurio uždaviniu bus panaudoti ir koordinuoti tremtinių profesorių, laikraštinių, ekonomistų ir rašytojų mokslinius darbus ir bandymus pradėti savo veikimą Naujorke tuo tarpu kaip Instituto Organizacinis Komitetas. Instituto darbuose dalyvauja daug žymių asmenybių. Pagal statutą Institutas studijuos už geležinės uždangos padėtį, tautinės kultūros išlaikymą emigracijoje ir kita.

Redakcijai prisiųsta

Albert Kalme, Total Teror, An Expose of Genocide in the Baltics, Edited by Walter Arm. Appleton-Century Crofts, Inc., New York, 1951. VI. 15., 310 psl. 272 psl. teksto, o likusieji priedų, 20 iliustracijų kreidiniame popiery, kietas kolenkoro viršelis su aplanku, kaina \$3.50.

Landsbergis, Mekai, Lėtas, "Proza" (antroji). Keturių autorių aštuonios novelės. Išleido Ga-

Konkurso laimėtojai
"Draugo" skelbtojo ryškiosios asmenybės konkurso komisija sprendimą padarė birželio 14 d. Konkurso laimėtojai: prof. Stp. Kolupaila, Vyt. Kastytis ir V. Vaitekūnas. Visi trys mūsų bendradarbiai, o dviejų straipsniai spausdinami ir šiame nr. Sveikiname!

Anglijoj "Pradalgs" išleido K. Barėno išverstą J. Steinbecko "Tarp pelių ir vyrų".

Bolševizmą nušviečia raštai

Apie Sov. Sąjungą ir komunistinį režimą raštų skaičius vis didėja. Nekalbant jau apie Bedel Smith, pulk. Hawley atsiminimus, Koestlerio ir Kravčenko veikalus, galima dar pažymėti lenkų J. Czapskio "Nežmoniškoji žemė", J. Margolino "Žmoniškoji sąjunga", Grubinskio "Tarp kūjo ir priekalo" ir G. Herlingo-Grudzinskio raštai. Italijoje turimi dideli pasisekimai Meteotti veikalas apie sovietinį režimą. Paryžiuje pasirodė ukrainiečių rašytojo I. Bahriany "Getsemano sodas". Appleton Century leidykla Naujorke paruošė A. Kalinės veikalą "Total Terror", skirtą genocidui Pabaltijy pavaižduoti. Argentinoj buv. Goebbels'o asmens adjutantus spaudos reikalams Dr. W. von Owen išleido pirmąją dalį savo dienoraščių, pavadintų "Su Goebbelsu iki mirties". Juose plačiai pavaižduota prieš pat karą ir vėliau, būtent — 1943 m. lapkričio mėn. antrojo pusėj, lygiai, kaip ir prieš pat garsiajį Molotovo-Ribbentropo sutartį, vykusius pasitarimus tarp JAV, Anglijos ir Sov. Sąjungos. Churchillis reikalavo daryti invaziją linija Sofija - Praha - Varšuva-Helsinkis ir drauge su amerikiečiais būtinai garantuoti Pabaltijy valstybių nepriklausomybę. Bet kai Stalinas ir vėl pažadėjo susitarti su naciais, kaip buvo padaręs jau anksčiau, tada Pabaltijy valstybių klausimas, kaip mini buv. Goebbels'o spaudos referentas, iš darbotvarkės dingio ir joje daugiau nebepasirodė. Nei Hullis, nei Edenas daugiau nebereikalavo jo į darbotvarkę įtraukti — neprašė gerai Stalino šantažo.

ANTANAS VAIČIULAITIS

Kur bakužė samanota

(Tęsinys iš praeito numerio)

2.

Vaikas išbėgo į sodą ir apkerėtas sustojo: ten tai niuksojo senutė jo pirkia.

Jam pasirodė, kad niekados jis nebuvo jos matęs tokios, kaip ši giedrė ir šviesų vakara.

Stogo samana, saulėleidžio spindulių užlieta, buvo tokia žalia, taip grynai žalia, kad net žadą gniaužė bežiūrint. Nuo vakarinių atspindžių maži, kreivi langai žėrėjo raudoni, lyg ugnim ir kraujui pasruvę.

Žiūrėjo Kazelis į tą žalią stogą, į samanų kuokštus tirštus ir švarius, žiūrėjo į tuos žiogelius ant kraigo ir į senovinius, iš medžio drožtus paukščius stogo galuose. Niekados jam toji pirkia nebuvo tokia graži ir tokia žalia, kaip tą dieną, ir niekados jam širdies taip nesuskaudo, kaip dabar, kada netikėtai ant samanų pamatė užmestą šluotražį.

Atsiminė, kaip prieš penketą metų jisai lakstė, aną šluotražį apsižergęs jodinėjo ir žygiavo. Iš pirkios tada išbėgo jo vyresnioji sesuo Katriutė ir puolė šluotas atimti. Nutvėrė už galų, abu jie tūpėsi, rėkdami ir paraudę iš pykčio, kol jis ištraukė ražą. Katriutė vėl šokosi prie jo, ir matydamas, kad neišlaikysias, jis sviedė oran šluotą, kuri nukrito ant stogo. Susikibę jie draskėsi ir susikruvinę. Perskėrė juos mama ir, ant suolo parsiguldžiusi, mušė Katriutę. Rietynėse visada ją laikė kalta, nes ji buvo smarki ir, kai supykdav, niekam nenusileisdavo. Tą pat vasarą jinai mirė džiova...

Jau daug sykių šie sodai pražydėjo ir vaisius užmezgė. Ant medinio Katriutės kryželio kapinėse jau kerpė užaugo, gi šluotražis buvo kaip buvęs ant stogo, — ir kodėl Kazukas kaip tik rūnui praregėjo, kad niekas jo nenuėmė nuo tos žalios, akį veriančios samanos?...

Nuleidęs galvą, jis prisitartino prie pirkios, čiupinėjo storas jos

sąsparas ir kadaise tvirtus sienojus, dabar jau patręšusius, trandžių sugrąžiotus. Sisai namas buvo sužeistas ir ligiol, kaip senas kareivis, rodė savo kirčius ir randus. Tie žaidžų ženklai buvo iš Didžiojo karo laikų, kada vokiečių granatos krisdavo į Karužių pievas ir į sodą, o viena pataikė į klauoną, išplėsdama sienoje skylę. Kitas sviedinys sprogo už kelių žingsnių nuo pirkios, kurios visi langai išbėrėjo, ir ant karties kaboję rusų kareivių marškiniai ir autai į skutus sudrisko. Nuo tada šukių ženklai pasiliko sienojuose ir langų staktose.

Lyg atsisveikindamas, berniukas glostė anuos skeveldrų kirčius rąstuose, sakytum, grabinėdamas seną ir gerą veidą, kurio kiekvienas randas ir kiekviena raukšlė yra pilna rūpesčių, neišsakytų pasakų, vargų ir lelionių.

Jis dar sykį norėjo žvelgti į tą žalia ir tiršta samana apžėlusį stogą, bet susigėdo, kai atsiminė šluotą. Nepakėlęs akių, jis atstoj ant priemenės slenkščio ir klausėsi: o gal vidų išgirs juoką, dainos žodžius, ratelio dūžimą ar staklių trinkesėjimą?

Ten buvo ramu ir vieniša.

Kietai suplūktą, moline priemenės asla, gruoblėtą ir nelygia, jisai nuėjo į šeimyninę ir sustojo ant slenkščio.

Jis laukė ten ilgai, lyg įžengęs į svetimą namą ar įsibrovęs į jam užgintą vietą.

Tada Kazukas išgirdo nei tai dejavimą, nei tai keno aimaną. Visus žmones jis buvo palikęs naujoje triboje. Aną graudaus, besiskundžiančio balso nusmelktas, jis dairėsi ir negalėjo suprasti, iš kur eina tas gailavimas. Pagaliau susivokė, kad kas nors dejuoja ant aukšto. Jis buvo girdėjęs apie vaiduoklius, apie dvasias, apie aitvarus ir kaukus. Jis juokdavosi iš tų mamos ir močiutės pasakų, bet nūn jam buvo nyku ir neramu.

Jis nusišypsojo: gi tai karveliai burkuodami gailavo, aimnavo ir šnekęjosi savo gūniose palėpėje!

Prieš migdami jie burkavo gailiai, tarsi pasakodamiesi kokią graudžią žinią. Čia pakeldami, čia nuleisdami savo gurklinius balsus, sutūpę ant rausvų kojyčių, jie šnekęjosi savo šneka, skundėsi, dejavo ir verkte verkte, kaip tik žmogus verktų, nelaimės ištiktas.

Daug sykių berniukas buvo girdėjęs juos burkuojant. Seniau jų uždavimas jam rodydavos čia kaip ramus pašnekesys, vakaro sulaukus, čia kaip meilūs žodžiai, čia vėl kaip dienos darbų pasipaskojimas arba kaip ilgesio gaida, bet niekados nebuvo pasi-

taikę, kad jie taip aimanuote aimanuotų ir verktų, kaip tik našlaitėlis savo varge raudotų.

— Gal jie žino, kad žmonės juos užmiršo? — toptelėjo vaikui. Jam buvo gėda, kad nerado karveliams vietos naujoje pirkioje.

— Gal jie jaučia, kad Strapuolėnas tuoj nuplės stogą ir išardys jų gūžtas, — mąstė sau jis, žadėdamas perkelti gūnas.

O ten, po žalia samana, ant kurios geso paskutiniai spinduliai, vis uždavo balandžiai, tyliai skūsdamiesi. Su jų liūdnu burkavimu susipynė kitas balsas, lėtas, toks pat graudus: tai Danutė, nešdama iš šulinio vandenį, niūnavo:

Sunku akmenėliui
Ant kelio gulėti,
Dar sunkiau našlaitėlei
Vargelį vargti...

Saulei nusėdus už sodų ir girių, vienas po kito migdydamiesi, tilo ir rimo karveliai savo gūniose ant aukšto.

Godžiomis akimis Kazelis dabar pasižiūrėjo į pirkia.

Štai čia buvo jo namas, jo senoji pastogė, kur jis gimė, kur kadaise pirmą kartą pro langą matė sodo medžius ir žalias pievas, pilnas pavasario žiedų. Čia jis mažas mažytis pirmą sykį suriko gyvenimui, pirmą sykį atstoj ant nedrąsių kojelių ir išaugo į berniuką, kuris vakarėliuose su mergaitėmis jau žaisdavo ratelį.

Tuščia, nyki prieblandoje niūrojo senoji pirkia. Sienose tinkas buvo atprūpęs, paveikslai išnešioti, ir jų vietoje bolavo šviesenos keturkampiai. Tik šventas Rokus buvo likęs su savo asociais ir su šuniu prie žazdotos kojos. Nebuvo jau čia nei stalo, nei suolų, nei lovos, iš kurios šiaudai buvo pakreikti kertėje.

Jis atsisėdo ant tų šiaudų, jau sudulėjusiu. Atsirėmęs į sieną, jis nieko nemastė ir nieko negirdėjo, vien tik žvalgėsi ir žvalgėsi, lyg trokšdamas savo galvon amžinai įsidėti ir tās nelygias grindis, ir storas durų vėnis, ir sunkias sijas. Viena sija buvo papuvusi, ir mama bijodavo, kad ji nelūžtų, kai kildavo rudens audros, kai vėjai staigdami lėkdavo per laukus, plėsdavo pirkios stogą, o visas namas brabėdavo brabėdamas. Juodomis naktimis, susėdę prie spinksinčio žiburėlio, jie klausydavos vėjų šėlimo už sienų, ir kad sija, lūžusi, neužgriūtų, jie ant stalo užkeldavo pieštą, kaip ramstį. Tada ir mamai ir vaikams būdavo drąsiau klausytis rudens vėtrų juodose naktyse.

(Bus daugiau).

Parduodant ar perkant namą mielai Jums patarnausiu!

žinau lietuvišką skonį ir norą. Galia sudaryti paskolas.
Veltui suteikiu informaciją apie parduodamus namus,
paskolas, bižnūs ir tt. Jūsų patarnavimui

VACYS VASILIAUSKAS

skambinkite telef.: LA 4817, LA 5804, LO 7871

933 Bloor Street West

(1 blokas į vakarus nuo Ossington Ave.)

J. Green Real Estate

OTV Naujorko tokios tokelės

• Tuli laikraščiai pabrėžia, jog Charles Wilson, kaip GM prezidentas, į metus algos ir bonus gaudavęs \$626.100. Dirbdamas vyriausybės pavestą darbą gaudavęs \$20.000 per metus.

• Naujakuriams gal idomios kitos algos: karo pramonės "Du Pont" ir "Remours Co" prezidentas Greenwald gaudavęs \$440.000; Bethlehem Steel Corp direktorius Grace — \$464.000; Du Mont televizijos prezidentas — \$346.000; geriausiai yra atlyginami GM ir Du Mont stambiausios pramonės tarnautojai. Daugiau kaip 200 bossų gauna dvigubai didesnes algas negu JAV prezidentas.

• "New York Times" apklausinėjo studijų tikslais Amerikos kolegijų studentus, kiek jie žino geografinę. Paskelbti rezultatai sukėlė nusistebėjimą. 42-jų JAV kolegijų ir universitetų studentų didesnė pusė, būsimieji inžinieriai, karininkai, politikai, nesugebėjo net atsakyti į klausimą kaip maždaug Amerika atrodo. Pusė iš 5000 apklaustųjų studentų nežinojo, kiek JAV gyvena žmonių. Keletas spėjo, kad JAV gyvena maždaug 1 milijoną, kiti 500 milijonų, o keletas smarkuolių pareiškė, jog JAV gyvena keli milijardai.

Veik 98% amerikiečių universitetų studentų negalėjo atsakyti į klausimą, kiek milijonų žmonių gyvena Kanadoje. 23% atsakė teisingai. Kiti spėjo tarp 100 milijonų iki milijono. Tik 25,7% teisingai išvardino keturius didžiuosius pasaulio okeanus. Vos 50% žinojo, ką reiškia žemėlapis paratėlės ir dienovydžiai. Į klausimą, kas yra "delta", daugelis atsakė, kad tai korporacijų vardas, o kitas net paaiškino, jog ji yra Egipte. Iš 5000 studentų tik 7 teisingai sugebėjo išvardinti Jugoslavijos kaimynus.

nus. Vienas smarkuolis net Kanadą priskaitė. NYT piktinasi, jog atsakydami į šiuos geografinius klausimus, dalis studentų pasirodė net nemoką rašyti. Jie rašė — "Yugislarba" ar "Yugislerba", "Philippeens", "Ingling" ar "Britone", "Hunggry", "Belgeem".

• Matyt atspėdamas atslenkantį chaosą, Metropolitan operos direktorius jau kuris laikas nardo po Europą, ieškodamas talentų, nors čionykštė spauda skelbia "pas mus visko yra". Spėjama, jog jis parsivešias šiuo kartu antrąjį "Šaliapiną" bulgarą Borisą Christoff ir dramatinį sopraną Maria Maneghini-Cellas.

• Dr. Morris Fishbein, buvęs Amerikiečių Medicinos draugijos pirmininkas, ką tik grįžęs iš Europos, nusistebėjo, kodėl amerikiečių studentai medikai taip veržiasi studijuoti Europon. Esą, galbūt, dėlto, kad europiečių medicinos mokyklos esančios žemesnio lygio.

• John Foster Dulles vis labiau minimas kaip Achesono įpėdinis. Jis mat gerai supratus Stalino planą "Be karo ir taikos" užvaldyti pasaulį. Gerai informuoti lietuvių sluoksniai mano, jog mūsų atžvilgiu politika vargu bau ar pasikeistų.

— Vašingtonas. — JAV atstovų rūmams pateiktas siūlymas atšaukti pripažinimą komunistinių vyriausybių 7 kraštuose: Lenkijoje, Rumunijoje, Čekoslovakijoje, Vengrijoje, Bulgarijoje, Albanijoje ir S. Rusijoje. Siūlymas persiūstas užsienių komisiijai.

— Bonna. — Naujųjų nacionalistų Socialistų Reicho partijos vadas gen. maj. E. Remer už premjero įžeidimą nuteistas 4 mėn. kalėti.

SOVIETŲ KARINIS PAJĖGUMAS

Taikos "ištroškę" sovietai nūdien po ginklu laiko 200 divizijų: 115 pėstininkų, kavalerijos ir motorizuotų, 30 šarvuotų, 15 priešlėktuvinės artilerijos, 25 fronto artilerijos ir 15 divizijų sudaro orinės pajėgos bei transporto dalinius.

Sovietinių divizijų dislokacija: Rytinėje Europos dalyje (pagal Sovietų Sąjungos rubežius) stovi 40 divizijų, Vakarinėje Rusijoje — 75 divizijos, pietinėje — 20, centrinėje Rusijoje — 25 ir Sibire — 40 divizijų.

Karo atveju, dviejų mėnesių laikotarpyje, sovietai gali pastatyti 300 divizijų, o dar vėliau — net iki 500, kuriose figuruotų apie 100 tankų divizijų.

Satelitų armijos: taikos metu Lenkijoje skaitoma 18 divizijų, o kiliu karui — lenkai gali sumobilizuoti iki 40. Čekoslovakijoje šiuo metu laiko po ginklu 16 divizijų, užplanuota dar 13. Rumunija turi 6, užplanuota — 14. Bulgarija — 8, planuojamos dar 18. Albanija — 1 divizija.

Susumavus kartu ir sovietines divizijas, stovincias Rytinėje Europoje (Rytinėje Vokietijoje 24, Austrijoje — 2, Lenkijoje — 8, Vengrijoje — 3, Rumunijoje — 2 ir Bulgarijoje — 1) sovietinėje Europos armijoje gautume 120 divizijų.

Ligi šiol vakariečių orinės pajėgos, kiek yra žinoma, yra labai skirtingame santykiu, palyginus jas su sovietais. Teigiama, jog bolševikai taikos metu turi 18.000 lėktuvų. Šiuo metu lėktuvų gamybos produkcija yra itin paspartinta, nors, tiesa, ir vakariečiai "nebesnaudžia"...

Tačiau skaičiai dar ne viskas. Sovietinių divizijų skaičius, tiesa, yra baises. Tačiau ne skaičiuose glūdi jėga. Kaip jau žinome, sovietai tarpe 200 divizijų kariuomenės turi tik 25 divizijas artilerijos, tuo tarpu kitų kraštų armijos visuomet turi beveik lygų skaičių artilerijos, kiek kitų divizijų, nors tuos dalinius dažniausia vadina grupėmis, ne divizijomis. Be to, sovietų artilerijos divizijos, palyginti, turi labai po mažą skaičių karių, tik po 9000. Sovietinės tankų divizijos kiek didesnės, turinčios po 13.000 vyrų, o priešlėktuvinės —

artilrijos divizijos teturi 6000. Gi sovietinių orinių pajėgų divizijose bei transporto skaitoma 7.000 vyrų. Tuo tarpu JAV armijos tankų divizijos susideda iš 18.000 karių. Be to, sovietų divizijos, o tuo labiau satelitinės kraštų, turi ypatingai nelygią kovingumą galią, palyginus jas su vakariečių armijomis.

Sovietinė kariuomenė, toli gražu, nebuvo ir nėra pritaikinta "žaibiniams smūgiams". Tam reikalui netinka nei jų dvasia, nei kariniai nūdieniai ištekliai: ginklai, amunicija, apranga ir pan. Todėl Stalinas ir laikosi nuomonės, kad karą, esą, galima laimėti tik "dėka rezervų", jį tuos "rezervus", svarbiausia, jis ir užskaito žmonių potencialą bei savo plačiai išvystytą pramonę, kuri, deja, dažniausia vergų darbų paremta, ir, toli gražu, negali išvystyti tokio gamybinio tempo, kokį išvysto Vakarų pramonė.

Truputis produkcijos palyginimų

Sovietų Sąjungoje per metus iškasmama akmens anglies 275 milijonų, o tuo tarpu JAV-bės kamet operuoja 460 mil. tonų. 1950 m. sovietų plieno produkcija siekė tik 27,5 mil. tonų, gi JAV — 100 mil. tonų. Sovietai kamet produkuoja po 35 mil. tonų naftos, o Amerika — 300. Pagal pokarinį planą sovietai gali išvystyti lėktuvų statybos produkciją iki 60.000 į metus, o JAV, kurios, deja, iki šiol "snaudė", užsibrėžusios pastatyti po 18.000 lėktuvų ir po 35.000 tankų kas mėnuo. (Dėl tankų gamybos trūksta patikimų duomenų iš sovietų produkcijos). Taigi, kaip matome, produkcijos skaičiai, toli gražu nekalba sovietų naudai.

Kremlius taip pat gerai žino, jog Skandinavijos kraštų geležies rūda, o taipogi ir Vid. Rytų nafta nesiruošia, bent "gera valia", tarnauti sovietams. Tie tur-

tai greičiau gali "rikuotis" į Vakarų, bet ne į Rytus...

Su dideliu įtūžimu, be abejonės, Kremlius žvelgia ir į Ruhro srities gėrybes, kurios taipogi nebežada naudoti bolševikams.

Dėl tos priežasties Stalinas pakol kas netiesia savo kruvinų rankų į Europos laisvąją dalį. Tik ruošiasi. Jis savo dėmesį tuo tarpu nukreipė į Aziją, kur teretas, pagal jo revoliucines idėjas ir apskaičiavimus yra daug dekingesnis.

Žinoma, Kremliaus valdovų mentalitetas, su jų pačiais giliais motyvais, mums, toli gražu, nėra žinomas ir suprantamas. Tai yra mįslė, kuri gali realizuotis kaip vėliau, taip kita kryptimi. Galimas dalykas, kad Kremliui metai laiko mažiau reiškia, negu mums savaitė.

Be abejonės, Stalinas šiuo metu ypač įtemptai žiūri į vakariečių suaktyvintą anklyvumą ir, ko gero, gali nelaukti ligi tol, kol Vakarų apsiginklavimas skirsis nuo Sovietų taip, tarytum ugnis nuo vandens.

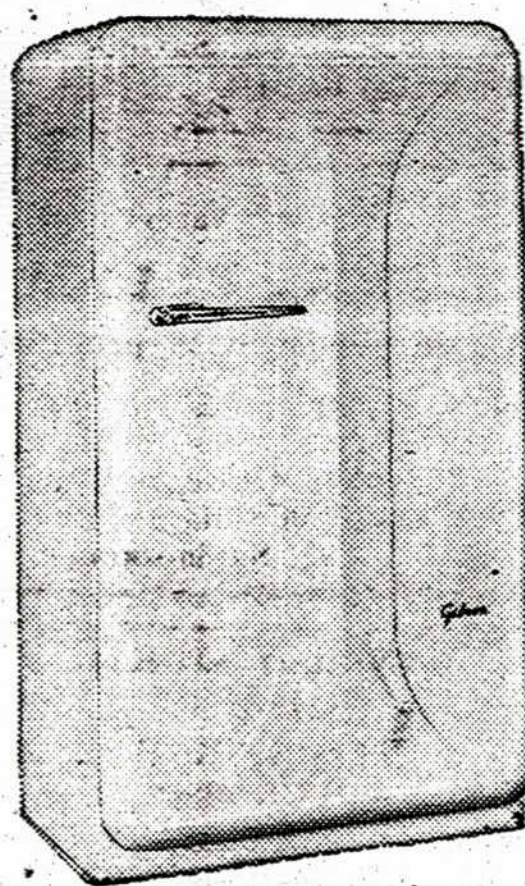
Kariuomenės atžvilgiu — sovietai šiandien yra pakankamai stiprūs, tačiau karui vesti — dar nepasiruošę. Taip pat, žinoma, kaip ir vakariečiai.

Pranys Alšėnas.

— Londonas. — Vyriausybės sprendimu, su kuo sutiko ir opozicijos lyderis Churchillis, buv. užsienio r. min. Bevino palaikai birželio 8 d. buvo perkelti į Westminsterio abatiją, kur laidojami didieji Anglijos valstybininkai, karo vadai ir poetai. Tu būdu vargingo žemės ūkio darbininko sūnaus ir tredunionisto palaikai gulės greta Pitto, Dickenso, Newtono ir kt. garsenybių.

— New Delhi. — Indijos vyriausybė paruošė įstatymą suvaržantį spaudos laisvę, nes spauda per toli nuėjusi ir kenkianti jaunimo moralei.

GIBSON ŠALDYTUVAI

Parduodame šaldytuvus sena kaina (be takų)

5-kių gabalų virtuvės (chromo) komplektas, papiginta kaina \$59.25

3 gabalų lovos komplektas sena kaina \$190.00, parduodama už \$149.00

Dvigubų durų rūbų spinta su veidrodžiu: sena kaina — \$49.95, parduodama už \$39.95

GROTELL ELECTRIC
214 OSSINGTON AVE. TORONTO

Dėmesio!

Surenku — superku įvairių spalvotų metalų bei kitokį netinkamą laužą Toronto miesto ir apylinkės ribose. Pav., gali būti: senos krosnys, vandens linijos, kranai, vario, svino, cinko, aliuminijaus ir kt., mašinų baterijos, radiatorių, įvairius metalinius indus, skardą, metalo baldus ir bendrai visokį metalo laužą. PAIMU PATS savo priemonėmis. Kas turėtų virš minėto laužo, praneškite tarp 7-10 val. vak. telefonu LO. 9023 VLADAS IVANAUSKAS.

STALIS KONTRAKTORIUS

medžio, cemento, "arborite, tiles" ir kiti maži bei dideli darbai. Viduje ir lauke.

JON. GREIČIUNAS

Telefonas ME 7651

91 HILLCREST DRIVE, TORONTO

Ar jus pageidaujate

pirkti namus, farmas, hotelius ir kitokius bižnūs Hamiltono, St. Catherine's ir Toronto rajonuose?

Kalbame visokiomis kalbomis.
Kreiptis A. D. A. G. E. L. I. S., Telef. 9-4684 arba 5-1509 reprezentuoja Kenneth J. Coope, Real Estate Broker and General Insurance.
707 Barton St. E. Hamilton, Ont. Telef. 9-4684 arba 5-1509.

LIETUVIS ELEKTRIKAS — TORONTO —

Instaliuoju naujus namus, vasarnamius, prijungiu elektrines plynas, elektrinius vandens tankų kaitintuvus ir kitus įvairius elektrinius darbus atlieku pigiau ir greitai.

Vytautas Juškevičius
Skambinti vakarais tarp 7 ir 9 val. tel. LO 3517

SPORTO ŽINIOS

Sovietai dalyvaus Olimpiadoje

1952 m. Pasaulinė Olimpiada įvyks Suomijoje, Helsinky. Suomiai labai jaudinasi ar panorės jie dalyvauti ir ar bus priimta Sovietų Sąjunga. Mat, Sovietuose sportas nėra kūno kultūrai, bet propagandai ir užsienius vykstant vien garsinantiems laimėjimams rinkti, o olimpiados šūkis yra: "Garbinga kova, bet ne prizai". Olimpiadoje gali dalyvauti tik sportininkai mėgėjai, o Sovietų Sąjungos reprezentacijai skiriami faktiškai yra profesionalai. Tiesa, oficialiai jie yra laikomi arba kurio fabriko darbininkais, arba kurios įstaigos tarnautojais, bet ten niekad nedirba, o lavinasi specialiose stovyklose ir išlaikomi lygiai taip kaip artistai arba kiti menininkai.

Suomiai labai bijojo, kad Sovietams olimpiadoje nedalyvausiant jie prie visų priekaištų dar pridės, kad Leningrado palangėje yra surengta vakariečių im-

perialistų demonstracija. Tačiau prieš pat Tarptautinio Olimpiados Komiteto posėdį Sovietai prisiuntė prašymą ir juos priimti, o komitetas 31 balsu, 3 susilaikius, jį prašymą patenkino. Džiaugiamasi, kad Sovietų atstovas buvo nuolaidus, net neprotestavo prieš Ispanijos ir Jugoslavijos dalyvavimą, nereikalavo taikos deklaraciją, kaip prieš mėnesį reikalavo Tarptautinės Rungtinių Sąjungos kongrese, ir pasitenkino tik viena vieta olimpiniam komitete, gavęs pažadą, kad vėliau, gal būt, gaus dar antrą. Kažin, ką užgiedos tas komiteto narys sekančiuose posėdžiuose, kai įsileidimo jau nereikės prašyti?

• Paryžius. — Lenkų tenisininkas Wl. Skonecki, atvykęs į tarptautines teniso rungtynes Paryžiun, atsisakė grįžti ir paskelbė tai per Paryžiaus radijo lenkiškąją programą.

Sportas Tarybų Lietuvoje

Sunkumų kilnojimo pirmenybės

Balandžio 20 d. Kaune įvyko sunkumų kilnojimo pirmenybės, kuriose dalyvavo TSRS rinktinė, kuri dalyvauja TSRS pirmenybėse Kaune gegužės 13 d. Pirmenybės laimėjo Kauno miesto rinktinė. Respublikos čempionų vardus laimėjo pradedant lengvuju svoriu: Androsov — 222,5 kg; Kučerenka — 253 kg; Zinkevičius — 270 kg; Griška — 310; Dimantas — 300 kg; Valentonis — 285 kg.

Krepšinio rinktinėje nebuvo estų

Keli lietuviški tremties laikraščiai buvo paskelbę, jog TSRS krepšinio komandoje Paryžiuje žaidę estai ir lietuviai. Iš tikrųjų buvo du maskviškiai, gruznai, du lietuviai ir keletas kitų.

Futbolas

TSRS šiuo metu futbolu varžybų iškąstis. Lietuviai žaidžia tik "B" klasės grupėje, kur jie turi kolkas 4 vietą iš 18 galimų "A" grupėje trečioje vietoje laiko latvių "Daugava" iš Rygos. Lietuvių rinktinės vardas "Spartakas". Žaidikų dauguma lietuviai, tik treneris rusas.

Ir Kybartai surusinti?

Visa LTSR yra palaipsniui rusinama, bet paskutinėmis žiniomis ypač daug rusų priviso Kybartuose. Respublikinėse sport rungtynėse Kybartai atstovauja mi vien rusų sportininkų. Tai praėjusiose respublikinėse bokso pirmenybėse Kybartus atstovavo: Miniškin, Smirnov, Kriukinov. Mariampolės komandojų tarp buvo tik vienas rusas, Kapliugin.

HIGH PARK CHIMNEY SERVICE

Valome, statome naujus ir taisome senus kaminus ir tvarkome gazo ir alyvos krosinių linijas (transitlining).

K. D. A. R. G. I. S.

54 Indian Trail, Toronto. Telef. LL 2252

Lietuvių Baldų Krautuvė

"MOHAWK FURNITURE"

— 2448 Danforth Ave., Toronto. — Telef. OX. 4444. —

Didelis pasirinkimas baldų, radio, televizijos aparatų, šaldytuvų, skalbimo mašinų, krosnių ir vaikų baldų.

Minkštus baldus dirbame pagal užsakymus ir taisome senus.

Lietuviams 10% nuolaida

Krautuvė atidaryta iki 9 val. vakaro.

LIETUVIS LAIKRODININKAS

FRANK BOCHULIS

Taiso ir parduoda naujausius įvairių rūšių laikrodžius. Galima įsigyti žiedų. Parduodamos įvairios auksinės ir sidabrinės prekės. Už darbą garantuoja. Kainos prieinamos.

Atidaryta iki 7 val. vakaro.

272½ QUEEN ST. W. TORONTO

AR APDRAUDEI VISKĄ KĄ TURI?

Visais apdraudimo reikalais kreipkitės į:

Y. ONYSCHUK

INSURANCE & REAL ESTATE

Susikalbu įvairiomis kalbomis.

Perku ir parduodu, keičiu įvairias nuosavybes
1165 Dundas St. W. Toronto. Norint skambinkit: KE 5944.

TEL.

EM 3-213

Budime

24

valanda

THE TWO LITTLE JEWELLERS

Mūsų krautuvėje turime didelį pasirinkimą: laikrodžių, deimantų, brangakmenių ir sieninių laikrodžių.

Taisome įvairių rūšių laikrodžius. Galite mokėti grynais arba duodame išsimokėjimui. Kalbame ukrainiškai.

Užėikite į

558 QUEEN ST. WEST, TORONTO
Tel. E M4-0047

MANNING CARTAGE & MOVERS

184 Manning Ave.

Tel. WA-0791

Perkraustome ir pervežame įvairius daiktus vakarais ir dienos metu. Kalbame vokiškai, rusiškai ir lenkiškai.

BRONIUS SERGAUTIS

vertėjas

Išrūpina statomiams arba seniems namams paskolas, padeda sudaryti pirkimo-pardavimo dokumentus, tvarko imigracijos reikalus, tarpininkauja įvairiose įstaigose. Kreiptis tel. KE 7593.

9 Irene Ave. Toronto.

MES PERKAME KUR

MODERNI LIETUVIŠKA

Vyriškų rūbų krautuvė

PRASOM PASINAUDOTI PROGA!

Nuo š.m. birželio 10 d. ligi atšaukimo paltams, kostiumams ir kt. rūbams pagal užsakymą duodame lietuviams specialią nuolaidą 15% Gataviams rūbams, skrybėlėms, įvairioms kelnėms, švarkams, bal-tiniams, kojiniams ir kt., kaip ligi šiol — 10%.

Savininkas P. Salmonaitis

DERBY MEN'S SHOP

2576 YONGE ST. TORONTO

Telefonas HY 9624

Life - Fire - Auto

VITOLDAS KRUPAVIČIUS

GENERAL INSURANCE SERVICES
Tuo pat draudžia: automobilius, brangenybes, rūbus, baldus, įmones ir namus nuo ugnies ir vagysčių. Taip pat veltui suteikia informaciją ir patarimus.

LIFE INSURANCE

Bet kokioms informacijoms telefonuokite ar kreipkitės asmeniškai

55 YONGE ST. — TORONTO

Telefonas EM 3-6331

Po darbo valandų, šeštadieniais ar šventadieniais prašau telefonuoti LL 9204.

ZIEDUS, PINIGINES IR ALBUMUS

su lietuviškais ženklais ir įvairius laikrodžius, gausite tik pas vienintelį

"Adrian Jewellers" atstovą

JONĄ BERŽINSKĄ

872 Dundas St. W. Tel. WA 2429

106 Evelyn Cresc. Tel. MU 3940

Moterų rūbų siuvėja

N. SALKAUSKIENĖ

persikėlė į 69 Essex St.

Bloor ir Ossington gatvių

rajonė. Tel. LA 6432

Isigykite virimo knygą "TAUPIOJI VIREJA"

Knygą paruošė p. H. Mačiulytė-Daugirdienė.

"TAUPIOJI VIREJA" pateikia 300 įvairių valgių gaminimo receptų, daugumoj pačios autorės išbandytų. Joje rasime, kaip pasigaminti mūsų mėgiamuosius lietuviškus valgius ir lietuvišką krupniką.

Knyga įrišta plastika. Ją atidarius, ji neužsiverčia. Tai šeimininkėms sudaro didelį parankumą. Knygos kaina \$2.00.

Užsakymus siųskite: "EGLUTES" Administracija, P. O. Box 22, Brockton, Mass.

AKIŲ SPECIALISTAS

M. STEPANUK

(optometrist)

Patikrina akis ir pritaiko akinius, jei reikalinga

Bathurst Medical Building

312 Bathurst. Telef. EM 3-6373

HNATYSHYN

VAISTINĖ

paruošia vaistus pagal Kanados ir Europos receptus.

Greitas pristatymas.

312 Bathurst St. Tel. WA 4956

Toronto, Ont.

MARGIS DRUGS

JONAS V. MARGIS Phm B.

19 St. John's Road (prieš 3131 Dundas St. W.)

Parduodama Penicilin, Streptomycin ir kiti moderniški vaistai.
Paruošiami vaistai pagal receptus

Kosmetika: Yardley's, Richard Hudnut — Max Factor ect.

Telefonas MU-9543 LAIKOMOS PALANGOS TREJOS DEVYNERIOS Telefonas MU-9543

JEIGU NORITE NESIOTI GRAŽIAI NUKIRPTUS PLAUKUS eikite į

LIETUVIŠKĄ KIRPYKLĄ

867 DUNDAS ST. W. (prie Manning Ave.) TORONTO

Kerpame skubiai. Nesugaišite brangaus laiko.

Sav. Br. Pakėnas

UKRAINIEČIAI SAVININKAI

G. LUKE'S

& Electrical Appliance Co.

797-799 Dundas St. W.

Toronto,

Tel. WA 9228 Tel. WA 9228

Parduodame

SKALBIAMAS MAŠINAS

DUODAME ISSIMOKEJIMUI

Kas pirs šias mašinas, gaus 2-jų metų garantiją.

Jeigu norite pirkti virtuvę ar šaldytuvą, geriausiai pirkti fabriko

MOFFAT

Parduodame piano akordeonus

*

Norėdami elektros reikmenų ar sofų (chesterfields) paskambinkite mums ir mes pristatysime Jums į namus.

Pirmos eilės lenkiška rankinė Telefonas EM 3-0360

SKALBYKLA — WOODBINE HAND LAUNDRY

Rūbų valymas

Mes paimeame iš namų ir pristatome. Kainos neaukštos

205 Euclid Ave. (prie Dundas St.), Toronto, Ont.

Duona, pyragaičiai, tortai

pristatomi į namus, skambinkite: LL 7445

BEAVER BREAD LIMITED

103 Lightbourne Ave. Toronto

UKRAINIEČIAI LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

įsikūrę prieš 27 metus

CARDINAL & SON

366 Bathurst St. Toronto

Telefonas WA 9954

LONDON FURNITURE CO

Pilnas baldų pasirinkimas. Minkšti baldai—parduodami nauji ir atnaujinami seni. Kalbame europ. kalbomis

875 Queen St. W. Toronto. Tel. PL 2010

Lietuviška Baldų Krautuvė

"ATLANTIC CITY UPHOLSTERING CO"

Sav. J. Kamishaitis

899 BLOOR St. W. TORONTO Tel. LO 1438

"Reiškite jausmus gelėmis" — skambinkite AD 1618

THE VICTORY FLORISTVestuvių puokštės, vainikai, dekoratyvinės gėlės bei vazonai
Sav. A. MERKER 576 QUEEN ST. W. TORONTO**RUTH FROCKS**

Moteriškos suknelės, kostiumai, paltai, apatiniai, kojines ir kt.

Duodame lengvam išsimokėjimui

1637 Queen St. W. (prie Roncesvalles) Toronto. Tel. LO 7882

Visų rūšių laikrodžius, puošmenas ir brangenybes rasite 10-15% pigiau, negu kitur, pas

LAIKRODININKA

turintį 30 metų profesinę praktiką

Kalbu lenkiškai

M. MAJINA — 1187 DUNDAS ST. W. TORONTO

LIETUVIŠKAI KALBĄS KAILININKASParduodami gatavi ir siuvami pagal Jūsų užsakymą kailiai.
Kailinių taisymas ir persiuvimas.
Duodama lengvam išsimokėjimui**BERGMAN FUR CO TORONTO**

197 Spadina Ave. Prieš atėdami skambinkite: EM 4-6509

GERRY & DAVIDSON

Indai ir geležies reikmenys

Skubiai pristatome į namus

848 Dundas St. W.

PL 1849

Kalbame rusiškai

AKIŲ SPECIALISTAS**L. LUNSKY. R.O.**Pritaiko akinius visiems akių defektams. Iširia akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nervingumą. Kalba slavų kalbomis
470 College St. W. Toronto
Tel. RA 3924**SHIFF'S**

VALYMAS —

PROSAVIMAS —

PATAISYMAS —

Kalbame lietuviškai

909 Dundas St. West. Toronto

Telefonas EM 4-6649

Dr. Chas. OKUN

DANTISTAS

838 Dundas St. W. Toronto

(kampas Euclid Ave.)

Priima vakarais pagal susitarimą. Tel. WA 9822

DR. F. TICKETT

Gydytojas

ir

chirurgas

Priėmimo valandos 2-3 ir 7-9 po pietų

11 Gore Vale Ave. Toronto

Telef.: WA 3754

BE. BUKOWSKA, R.O.

AKIŲ SPECIALISTĖ

Tikrinu akis ir pritaikau akinius suaugusiems ir vaikams. Priėmimo valandos: kasdien nuo 10 val. ryto iki 9 val. vak. Sekmadien. pagal susitarimą.

55 St. John's Rd. W. Toronto

kampas 94 Laws St.

Tel. LYndhurst 0052

DANTISTAS**J. A. GORCHYNSKI**

B.A., D.D.S.

312 Bathurst St.

Bathurst Medical Building

Telef. EM 3-6373 Toronto

STANLEY SHOE STORE

Aukščiausios rūšies moterų, vaikų ir vyrų batai, normalaus dydžio ir platūs (EE—EEE)

1438 Dundas St. W. Toronto

(prie Gladstone)

Dr. WILLIAM J. ZINCHEIN

B.A., M.D., L.M.C.C.

GYDYTOJAS ir**CHIRURGAS**

Priėmimo valandos 2-4.30 ir 7-9 po pietų

386 Bathurst St. Toronto

Tel. WA 1344

Prityręs kvalifikuotas lietuvis laikrodininkas

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangenybes

Garantuotas darbas ir prieinamos kainos

Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 val. vakaro.

TEL. WA 6812

587 QUEEN ST. W. TORONTO

QUEEN WEST FURNITURE CODidelis pasirinkimas naujų ir vartotų baldų.
Dirbame pagal užsakymus baldų — chesterfielų ir studio — komplektus ir parduodame kilimus.

• lovų komplektai,

• siuvamos mašinos,

• krosnys ir tt.

Kalbame rusų kalba

Adomonio alėja Seoule

JAV kariuomenės grandinis Julius Adamonis tarnauja karo laivyno elito-marinų eilėse. Per eitą rudenį, per Seoulo kautynes Korėjoje, jis gavo įsakymą persikelti su savo amfibiniu tanku į kitą Han upės pusę ir pristatyti šaudmenų bei pasparties į pirmąsias mūšio linijas vienam daliniui. Pagalbos reikalingas marinis uždavinys buvo kažkur Seoule, bet niekas negalėjo jam tiksliai nurodyti — kur. Julius persikėlė per upę ir atsikūrė prieš "maris" susiglaudusių, šiaudais dengtų, priemiesčio trobelių ir prieš būrį smalsių korėjiečių. Paklausinėjęs korėjiečių, kur randasi mariniai, gavo labai miglotus nurodymus: iš karto rodė ir į šiaurę ir į pietus ir į rytus, ir į vakarus. Adamonis nenusiminė — pavilgė seilėmis pirštą, pakėlė jį į orą, pajuto, iš kur vėjas pučia ir nudarėdė vieną siaurųjų gatvelių misto centro link.

Besistumiant pirmyn, gatvelė, deja, siaurėjo, kaip surmaišis, kad esančios jos abiejose pusėse bakūžės emė griūti nuo tanko judesių. Gyventojai panikos pagauti gelbėjosi, kaip kas galėjo.

Jis kovoja su knarkimu
Čikagiečiui Michalak, 25 m. amžiaus, žmona iškėlė persikymo bylą dėl to, kad jis naktį knarkia. Vyrukas nusprendė gelbėti savo vedybinį gyvenimą pasigydymas nuo knarkimo.

Iš neprašytų geradarių, sužinojusių apie bylą, gavęs apie 500 laišku, kuriuose siūloma daugybė gydymosi metodų, jis pats nusistatė gydymąsi ir pradėjo jį vykdyti apsigyvenęs YMCA namuose, gretimų kambarių gyventojus įprašęs jį stebėti. Jo metodas: sugestijonuk sau bent 100 ar daugiau kartų kartodamas prieš gulant: "Aš neknarkiu!". Prieš guldamas suvalgyk 2-3 nedidelius svogūnus, o tarp valgių gerk ožkos pieną.

Kaimynų liudijimu, jo metodo vaisiai esą geri. Jis jau beveik visiškai nebeknarkia.

— o —

Prancūzas Arnoux išrado metalines plunksnas ir jas dirbo jau nuo 1750 m. Pirmas tokių plunksnų fabrikas pradėjo veikti 1816 m. Birmingame.

D. HOLOTA REAL ESTATE

Pirkimo — pardavimo tarpininkas

496 Queen St. W.

(prie Denison Ave.)

Tel. WA 5232 Toronto

Dr. N. J. Neufeld

Gydytojas ir

Chirurgas

612 Boyd Building

Tel. 925069

Rezid. 1102 Wolseley Ave.

Tel. 34222

Winnipeg, Man.

Užsisakykite anelis**PARLIAMENT FUEL CO.**

Savininkas W. WILSON

Telefonas RI 4411

143 Hamilton St., Toronto

Lietuviška valgykla ir maisto produktų parduotuvė

"ATLANTIC"

1330 Dundas St. W. prie Rusholm ir Lisgar St. Tel. ME 9347

Maistas gaminamas europietiškiškai iš šviežių produktų. Daromi įvairūs sviestiniai (sandvičiai). Patarnavimas greitas. Mieli tautiečiai prašomi atsilankyti ir įsitikinti.

Valgykla atidaryta nuo 6 val. ryto iki 23 val. vakaro.

Savininkai: Preiškaitis ir Bleizgys.

DANIEL D. STOKAL

B.A.

TEISININKAS,**ADVOKATAS,****NOTARAS**

Kalbu slavų kalbomis.

Room 204, 221 Victoria St.

office telef. PL 1753,

Res. tel. LY 5797

"EUROPA" FOTO STUDIO

Tel. WA 6849

615 Queen St. W. Toronto

Mūsų specialybė vestuvinės,

šeimų nuotraukos ir spalvoti

portretai

Darbas pirmos rūšies

DANTISTAS**Dr. ELIAS WACHNA**

Priėmimo val. 10-12, 2-6

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais priima taip pat 7-9 popiet

386 Bathurst St. Toronto

Tel. EL 6515

DRAUDIMAI

Apmokame ligonines, operacijų ir daktarų sąskaitas bei prarastą darbo laiką.

Draudimą išmokame namuose ar ligoninėje

amžius**nenustatytas**

Skambinkite: G.A. Mc GUIRE

Charles E. REA Ltd.

2047 Yonge St.

Tel. MA 0377 arba LL 9624

Draudžiame nuo ugnies, automobilis ir tt.

— o —

Seniausia vėliava pasauly yra Japonijos. Seniausia Europoj — Danijos.

LOUIS A. TURECK

Advokatas, notaras

ir tt.

Suites 213-14

455 SPADINA AVE.,

(College ir Spadina kampas)

Telef. RA 5125-6

W. A. LENCKI, B. A.

Advokatas — Notaras

73 Adelaide St. W.

Room 322

Telefonas EL 3161

Toronto

Pirmos komunijos proga**VAIKŲ NUOTRAUKOMS PAPILGINTOS KAINOS**

Iš anksto susitarus, fotografuoja ir sekmadieniais.

LUNA Foto studija

984 DUNDAS ST. West, TORONTO

TELEFONAS ME 8367

T. Neumannė neturi

antgaminių reikinių

Hilda C. Graef, paskelbė knygą "The Case of Therese Neumann", viena laida Westminster, kita Dubline. Imprimatur davė Birminghamo arkivyskupas J. Masterson.

Autors, išnagrinėjusi visą Teresės Neumann gyvenimą, prieina išvados, kad ji nepaprastai žmogus ir daug su ja susijusių reikinių yra neišaiškinami, tačiau stigmatizacija jos ir kiti reiškiniai esą priskirtini psichiatrinei sričiai. Pagrindinis autorės argumentas yra tas, kad visa tai prasidėjo nuo susižeidimo bei ligos, gydytojų apibūdintos tada kaip sunki histerijos forma. Nelaimė įvykusi 1918 m. per gaisrą, dėl kurios ji apkurtsi, apakusi ir buvusi suparaližuota. Dar 1923 m. 4 gydytojai tokį pat diagnozą nustatė. 1926 m. gavėnijoje jau pasireiškė stigmatizacija bei vizijos Kristaus kančios, dar po kurio meto ji liovėsi valgius, pasirodė ir kiti neišaiškinami reiškiniai: ji pasako įvykius, kurie vyksta toli nuo jos buvimo vietos, atpažįsta šventintus daiktus, iškelia slap-tas nuodėmes, kalba įvairiausiomis kalbomis, kurių nesimokė ir tt. Autorė visiems tiems reiškiniams nepripažįsta antgamtinės kilmės. Jos nuomone, to nepripažįstas ir vietos klebonas, kuris nuolat prie jos būna ekstazių metu. Vietos vyskupas dar 1937 m. taip pat atsisakęs dėl šių reikinių ka-nors pasakyti, kol tėvas neleis ją ištirti ligoninėje, izoliuotoje aplinkoje.

— o —

Prancūzas Arnoux išrado metalines plunksnas ir jas dirbo jau nuo 1750 m. Pirmas tokių plunksnų fabrikas pradėjo veikti 1816 m. Birmingame.

— o —

Seniausia vėliava pasauly yra Japonijos. Seniausia Europoj — Danijos.

— o —

Seniausia vėliava pasauly yra Japonijos. Seniausia Europoj — Danijos.

— o —

Seniausia vėliava pasauly yra Japonijos. Seniausia Europoj — Danijos.

— o —

Seniausia vėliava pasauly yra Japonijos. Seniausia Europoj — Danijos.

— o —

Seniausia vėliava pasauly yra Japonijos. Seniausia Europoj — Danijos.

— o —

Seniausia vėliava pasauly yra Japonijos. Seniausia Europoj — Danijos.

— o —

Seniausia vėliava pasauly yra Japonijos. Seniausia Europoj — Danijos.

— o —

Seniausia vėliava pasauly yra Japonijos. Seniausia Europoj — Danijos.

— o —

Seniausia vėliava pasauly yra Japonijos. Seniausia Europoj — Danijos.

— o —

Seniausia vėliava pasauly yra Japonijos. Seniausia Europoj — Danijos.

— o —

Seniausia vėliava pasauly yra Japonijos. Seniausia Europoj — Danijos.

— o —

Seniausia vėliava pasauly yra Japonijos. Seniausia Europoj — Danijos.

— o —

Seniausia vėliava pasauly yra Japonijos. Seniausia Europoj — Danijos.

— o —

Seniausia vėliava pasauly yra Japonijos. Seniausia Europoj — Danijos.

— o —

Seniausia vėliava pasauly yra Japonijos. Seniausia Europoj — Danijos.

— o —

Seniausia vėliava pasauly yra Japonijos. Seniausia Europoj — Danijos.

— o —

Seniausia vėliava pasauly yra Japonijos. Seniausia Europoj — Danijos.

— o —

Seniausia vėliava pasauly yra Japonijos. Seniausia Europoj — Danijos.

— o —

Seniausia vėliava pasauly yra Japonijos. Seniausia Europoj — Danijos.

— o —

Seniausia vėliava pasauly yra Japonijos. Seniausia Europoj — Danijos.

— o —

Seniausia vėliava pasauly yra Japonijos. Seniausia Europoj — Danijos.

TORONTO, Ont.

Birželio 17 d. Toronto

Tautos gedulo diena buvo švenčiama bendrai visų trijų Pabaltijo tautų, vadovaujant Pabaltijo Federacijai, kuriai pirmininkauja Lietuvos gen. konsulas p. min. V. Gylys. Minėjimas prasidėjo gana gražiai, nors, gaila daugiausia tik pačių pabaltiečių tarpe. Angliškoje spaudoje nepasirodė jokio straipsnelio. Minėjimą teprisiminė tik "T.D. Star" ir "The Telegram", kuris kalba apie "three Balkan country, Latvia, Estonia and Lithuania". Svetimiesiems buvo išspausdinta 30.000 lapelių — Pabaltijo Feder. atsišaukimų, kurių per 22.000 buvo išplatinti pačiame Toronte, o 8000 išsiuntinėti į kitas kolonijas.

Minėjimas buvo pradėtas per Lietuviškosios valandos radio, kuri išspildė visos trys tautybės. Angliškai kalbėjo p. min. Gylys.

Lietuvių parapijos bažnyčioje tos dienos pamaldos buvo išvėstų intencija. Per 12 val. mišias bažnyčioje giedojo "Dainavos" choras, šeštadienį koncertavęs Eaton auditorijoje.

2 val. p.p. United Church patalpose, Bloor-Huron kampas, įvyko bendras visų trijų Pabaltijo tautų minėjimas. Minėjimą atidarė L. Gen. Konsulas p. min. V. Gylys. Po jo kalbėjo Kanados žurnalo Saturday Night redaktoriaus p. Willson Woodside. Visų trijų Pabaltijo tautų atstovai pasakė trumpas kalbas ir po kiekvienos kalbos sekė tautų himnai.

Meninėje dalyje pasirodė Lietuvių Tautinis Ansambelis "Dainava", estų vyrų choras, latvių mišrus choras ir estų bei latvių solistai.

Minėjimas praėjo susikaupimo nuotaikoje. Dalyvavo virš 1000 žmonių. Iškilmingo posėdžio metu visų trijų tautų skautai stovėjo garbės sargyboje su tautinėmis vėliavomis.

Gausūs svečiai

Ryšy su "Dainavos" ansamblio gastrole ir genocido pradžios minėjimu pereitą šeštadienį Toronte lankėsi daug svečių iš įvairių Kanados lietuviškųjų kolonijų, o taip pat ir iš JAV. Ypač gausu buvo šeštadienį hamiltoniečių, kurių kun. Dr. Tadaraukas ir adv. p. Sudokas aplankė ir redakciją. Net iš Montrealio buvo apie 10 svečių. Jų tarpe "NL" redaktoriaus p. Kardelis, atvykęs su keleta kitų p. Luko mašina.

Iš Detroito lankėsi p. Petras Gruodis, buv. Pabaltijo universiteto profesorius, kuris ta proga istojė "T2" rėmėjų eiles, pasižadėdamas ir ateity visada juos paremti. Lietuvoje p. P. Gruodis dirbo Vilniaus universitete.

Iš Čikagos redakcijoje apsilankė žinomas tautosakos rinkėjas J. Būga ir žinomas liet. spaudos bendradarbis St. Dziugas.

Serga A. Mazlaveckas

Western ligoninėje — Dundas-Bathurst kampas, II aukštas, W. F. — serga lietuvis Alfonsas Mazlaveckas. Ligoninui padaryta nuogaro kaule operacija.

Sv. Jono Draugijos šventė

Ateinantį sekmadienį, Sv. Jono Krikštytojo šventėje, Toronto liet. pašalpinė Draugija už savo narius turi pamaldas, kurios įvyks 9.30 val. Tą pačią dieną po pietų Draugija Sv. Juozapo seselių sode rengia gegužinę. Tenka prisiminti, kad Sv. Jono pašalpinė draugija Toronto lietuvių parapijai turi didelių nuopelnų. Jos ir šventė ir pastangomis prieš 20 metų buvo įkurta liet. parapija.

Kultūros Draugijos gegužinė

Liepos 1 d., Kanados Liet. Kat. Kultūros Draugija gražiai surengė Juozapiečių parke rengia didelę gegužinę. Be torontiečių lietuvių, laukiama daug svečių iš įvairių kaimyninių kolonijų.

Ateitininkų dėmesiai

S.m. birželio mėn. 30 d., šeštadienį, 7 val. vakare parapijos salėje, Toronto A-kų kuopa rengia pobūvį. Dalyvaujantieji atsineša su savimi užkandžių, gėrimai, ledai, etc. bus gaunami vietoje. Įėjimas į pobūvį neapmokamas.

Ateitininkai ir prijaunantieji kviečiami kuo skaitlingiausiai dalyvauti.

Meilės kalba su užsieniečiais (Iš J. E. Toronto Kardinolo J.Ch. McGuigan kalbos kunigams) Kunigų kolektyvų proga J.E. Toronto kardinolas kreipėsi į savo vyskupijos kunigus visiems brangiu žodžiu:

"I jūsų parapijas atvyko daug katalikų iš kitų tautų, kurių kalbos mes nemokame ir nesuprantame jų tradicijų. Dalis jų prisijungė prie savo nacionalinių parapijų, dalis lanko mūsų bažnyčias. Jie turi jaustis pas mus kaip namuose. Jei mes negalime į juos prabilti jų kalba, prabilkime meilės kalba, kurią jie tikrai suprast."

"Nebūkime užsidarę savo krašto bažnytinuose reikaluose, bet sekime, kas darosi ir kituose kraštuose. Kas ten vyksta, gali greitai ir pas mus įvykti. Iš visko mokymės." Kalbos klausėsi apie 100 Toronto diecezijos kunigų.

Padėka

"Dainavos" Ansambli! Žodžių permaža išreikšti jausmai, kurių jūs palikote. Jūs esate negęstanti (teviškes) prisiminimų ugnis, kurią jam žinoms mūsų tautos istorijos lapai. Musų jausmai ir mes su jumis.

Toronto ir apylinkės visuomenė, taip skaitlingai parėmusiai mūsų ruoštą koncertą, reiškiamė didžią padėką.

Ypatingų simpatijų ir džiaugsmo susilaukia tie mieli torontiečiai, kurie maloniai sutiko talkininkauti ir globojo ansamblio dalyvius, juos sutinkant, pamylint, taip gausiai, nuosirdžiai ir triukšmingai išlydint.

Sporto klubas "Vytis".

DĖMESIO!

Išnuomojamas lietuvių restoranas su pilnu įrengimu ir gera klientūra. Randasi gražiai London, Ont. mieste. Kreiptis pas E. Statkų, 355 Clarence St. London, Ont. Telef. 20906.

PLIAS Kanados skyriaus adresas: Mr. J. Sližys, 53 Hewitt Ave., Toronto, Ont.

Lietuviai Toronto universitete Toronto lietuviai gali pasidžiaugti nemažu liet. studentų skaičiumi. Praeitais mokslo metais Toronto universitete. Lietuviai studijavo: inžineriją — 7, teisę — 2, chemiją — 2, lingvistiką — 2, fiziką — 1, architektūrą — 1, meno akademiją lankė 2, konservatoriją — 1.

Artūras Paulaitis įgijo magistro laipsnį. Studijas užbaigė ir diplomus įgijo: I. H. Stasiulis, Gaizauskas ir Bernatonis.

Cionykščiam universitete kasmetinė egzaminų sistema. Atseit, studentas pereidamas į aukštesnį kursą, mokslo metus užbaigus, būtinai turi išlaikyti egzaminus. Kartais galima gauti pataisų, kurias reikalinga išlaikyti pradedant naujus mokslo metus. Iš keletos dalykų neišlaikius egzaminų, studentas paliekamas antrieiems metams. Norint betgi universitetą lankyti antur metus, reikalinga prieš tai gauti universiteto vadovybės specialų leidimą. Torontiečiams liet. studentams šių metų egzaminai pavyko gerai. Kaikurie jų: Čiuplinskas ir Jazbutis, egzaminus išlaikė labai gerai ir gavo pagyrimą. Tik stud. J. Juškaitiui, kuris studijavo teisę antrame kurse, nepasisekė. Galimas dalykas, kad universiteto vadovybė leis jam sekančiais metais tęsti studijas tame pačiame antrame kurse.

Stasė Apanavičiūtė,

dirbusi tremties gimnazijoje kaip anglų kalbos mokytoja, vėliau studijavusi vokiečių universitete, JAV baigė filologijos-istorijos studijas ir atostogauja pas motiną Toronte.

Mama ir sesutė džiaugiasi sulaukusios brangios viešnios, džiaugiamės tautietės pasisekimu ir mes visi, nes pasiekimas mokslas yra turtas visos tautos. P-le Stasė, gal dabar neturėtis sąlygų dirbti tik lietuvių tautai. Dirbti bendrosios žmonijos naudai ir niekuomet nepamiršk savo lopšio — Lietuvos. Neapsvaik laime, kurią gal kada nors gyvenimas pasiūlys, bet būki su tais, su kuriais prabėgo Tavo vaikystės dienos. Būdamas svejimtavių intelektualų tarpe, garsink Lietuvos kančias, pagalbos ir prisikėlimo šauksmą.

Tau linkime geriausios sekmes ir ateities.

B. S. Vidugiris.

Padėka Ponui Jonui J. Juškaitiui

Dėl klimatinų ir kitų sąlygų Brazilijoje lietuviams gyvenimas yra nelengvas. Pono Jono J. Juškaitio, manęs visai nepažįstančio, pastangomis man buvo sutvarkyti imigracijos dokumentai iš Brazilijos į Kanadą per palyginamai trumpą laiką. Atvykus man į Torontą, Kanadoje, jis man taip pat visokeriopai padėjo įsikurti. Už parodytą gerą širdį aš Ponui Jonui J. Juškaitiui tariau nuosirdų lietuvišką aciu.

Juozas Aukštikalnis.

TORONTO GAUTAS NAUJAS

KARYS, Nr. 7.

Galima gauti visose lietuviškose krautuvėse ir restoranuose.

Sukrikęs paštas

Jau senokai Toronte paštas išnešiojamas vieną kartą į dieną. Šitoks pašto aptarnavimo pertvarkymas ypatingai pakenkė laikraščių prenumeratoriams.

Siuo metu periodinė spauda į butus išnešiojama labai nenormaliai. Pav., kol pašta išnešiojo du kartu į dieną, dienaštį "Draugas" gaudavome į antrą dieną. Deja, šiuo metu penktadienio "Draugas" tepristatomas tik antadienį. "Tėviškes Žiburiai" po išskyspedijavimo dažnai gaunami tame pat Toronte į trečią dieną. Būna dar ir taip: viename name prenumeruojami 3 egz. "Aidų". Paskutiniį numerį du prenumeratoriai gavo vieną dieną, o trečiasis — net po trijų dienų. O, reikia manyti, žurnalas ekspedijuojamas tuo pačiu metu. Tai vis labai nenormalūs reiškiniai. Matomai, paštininkai į kampe suverstus laikraščius labai maža ir dėmesio bekreipia: kuriuos iš krašto pagriebia — išneša, o kurie lieka — paliekami kitam kartui. Labai dažnai vėlyvesni numeriai gaunami anksčiau. P.A.

Išnuomojamas didelis kambarys II-me aukšte dviems asmenims su virimo privilegijomis. Telef. LA. 3950.

Išnuomojamas 2 kambarys ir virtuvės butas. 104 Wright Ave. Telef. KE. 4703. Kreiptis vakarais po 5 val.

Išnuomojamas kambarys Bathurst-Glencairn rajone. Patogus susisiektis ypač dirbantiems miesto šiaurinėje dalyje. Galima naudotis virtuve. Kreiptis: tel. OR 6541 (po 6 v.v.).

Liet. namuose išnuomojamas butas iš 3 kamb. ir virtuvės, bei atskiras kambarys gražiam rajone. Teirautis Tel. ME. 7265.

Išnuomojamas II aukšte priešakinis kambarys, 84 McCaul. Tel. PL. 6755. Tinka mažai šeimai 2-3 asmenų.

Ar deportuos Rose?

Buvęs parlamento narys Fred Rose, komunistas, 1946 m. už šnipinėjimą nubaustas 4 m. kalėti, savo porciją baigia. 1½ metų už gerą elgesį administracinio keliu jam sutrumpinama ir rugpjūčio mėn. jis turėtų būti laisvas. Parlamente jau keliamas klausimas pagreitinti Pilietybės Akto svarstymą ir, priėmus paruoštus jo paragrafus, Rosei atimti pilietybę, nes jis yra gimęs Liubline.

WELLAND, Ont.

KLB Wellando LOK-tas birželio 23 d. rengia Welland, Ungarų parke, Port Robinson Rd. (apie 1,5 m. važiuojant iš Wellando Main Str. į rytus) Joninių Gegužinę-pikniką.

Gegužinėje gros puikus Hamiltono lietuvių orkestras "Aidas", veiks turtingas gėrimų ir valgių bufetas ir loterija.

Maloniai kviečiami visi atsilankyti iš JAV ir Kanados apylinkių. Nepalankus oras gegužinei nesutrukdys, nes parengimo vietoje yra specialiai pastatyta salė. Pradžia 4 val. p.p.

Wellando ALOKas.

Birželio liūdnujų įvykių minėjimas

Pereitą sekmadienį, birželio liūdnujų įvykių minėjimas prasidėjo 10 val. Aušros Vartų parapijos bažnytėlėje, gedulingomis pamaldomis. Mišių metu visos organizacijos dalyvavo su vėliavomis. Mišias laikė ir gražų pasakė tėvas Kubilius, SJ.

12 val. 30 min., Dominion sq. prie Nežinomojo kareivio kapo įvyko protesto demonstracija. Čia dalyvavo visos Pabaltijo tautos, lietuviai, latviai ir estai. Lietuvių, taip pat latvių ir estų, dalyvavo beveik visos organizacijos su iškilmingomis vėliavomis. Demonstracija buvo pradėta sugiedant Kanados himną. Toliau sekė prakalbos, rezoliucijos ir nutarimai. Po kiekvienos tautybės atstovo kalbos buvo sugiedoti jų himnai. Protesto demonstracija buvo baigta latvių ir lietuvių Aušros V. parapijos chorui. Labai dažnai vėlyvesni numeriai gaunami anksčiau. P.A.

Vakare 10 val. 30 min. per CKAC radio stotį buvo transliuojama birželio įvykiams paminėti atitinkama programa.

Sv. Jono vakarienė

Šeštadienį, birželio 23 d., Sv. Jono išvakarėse, tretininkai ruošia Sv. Jono vakarą. Bus gera vakarienė, gausi loterija, puikūs šokiai griežiant kapelai "Melodija" ir tt. Vakaro pradžia 7 val. v. Aušros Vartų parapijos salėje. Visi Jonai ir p. Jonai kviečiami dalyvauti.

Skautų iškyla

Birželio 29 d. 8 val. skautai išvyksta į iškylą, kurioje dalyvaus ir Toronte skautai. Sekmadienį, 9 val., bus Sv. Mišios stovykloje. Stovykla bus Vandreuil, 25 mylios nuo Montrealio.

Susirinkimai

Birželio 22 d. 8 val., Aušros V. parapijos klebonijoje įvyksta svarbus bažnyčios komiteto susirinkimas. Tuo pačiu metu įvyks ir bažnyčios statymo fondo susirinkimas.

Dėmesio knygų skaitytojams

Neseniai Aušros Vartų parapijos patalpose įsikūręs MAK knygynas parūpina pasiskaityti lietuviškų knygų. Kadangi knygų skaičius nėra didelis, tad visos knygos turi būti laiku grąžinamos, kad ir kiti galėtų pasiskaityti. Todėl buvo nustatyta, kad ilgiausios knygos gali būti laikomos tik vieną mėnesį. Bet to nepaisant, kaikurie tautiečiai neprisiuršia jų laiku grąžinti. Visus maloniai prašome, kurių knygų skaitymo terminas jau užsibaigęs, grąžinti knygas arba pratesti terminą. Knygnas būna atdaras 15 min. prieš sumą ir ilgesnį laiką po sumos.

Neseniai knygynui paaukojo knygų Dr. Šulma, p. Toliušis ir p. Zemaitienė. Visiems nuosirdžiai dėkojame, taip pat prašome kitų į tai atkreipti dėmesį ir kurie gali, paaukoti knygų ir tuo prisidėti prie lietuviško žodžio plėtimo.

MAK knygynas.

Baigėsi mokslo metai

Šią savaitę Montrealyje baigėsi mokslo metai. Mokslo metus baigia visos pradinės bei aukštesniosios mokyklos. Aukštesniųjų mokyklų mokiniai, mūsų 7-tos ir 8-tos klases, jau paleistos prieš pora savaitų, dabar gi eis atostogauti ir visi kiti.

MONTREAL, Que.

Kun. Kulbis, ilgoką laiką važinėjęs ir aplankęs daugelį lietuviškų kolonijų visoje Kanadoje, greitai laiku žada grįžti. Greičiausiai, per Jonines jis jau bus Montrealyje.

Painiuose keliuose

KLCT vardas čia dažnai skamba. Visuomenė iki šiol manė, kad čia bus besanti ir tokia organizacija su valdyba ir nariais. Ypač, kad ir apylinkės LOKe visą laiką buvo tokios organizacijos atstovai, kuris net pirmininko pareigas eina. Kai kam gal ir buvo neaišku, bet negi klausai.

KLCT čia tokia Tabu, kad nepaliesk. Dabar pasirodė, kad tokios organizacijos nebūta, kad ji kažkada mirusi. Keistoka mirtis — pirmininkas išvykęs, sekretorė išstėjęsi. Kur gi kiti valdybos nariai ir kandidatai? Taip mirusi, kad net pėdsakų nelikę, o susirinkimą turėjo šaukti iniciatoriai. Jis įvyko birželio 10 d. Sv. Kazimiero parapijos salėje. Į jį korespondentas ten buvo, bet spektaklis buvo toks miglotas, kad jis tuojau pat neradė, laukdamas, kol apie tuos dyvus "NL" parašys. Neradė, nes tai buvo ne visuomenėje subrendęs reikalas, o "didžiųjų vadų" režisuotas spektaklis ir net dabar dar nevisai aišku, kokiam reikalui.

Susirinkimą paskelbė iniciatoriai, o jam vadovavo patys KLCT — Centro — šulai. Pirmininko kavo p. Katilius, sekretoriaus p. Norvaisa-Girinis. Pranešimų revizijos kom. vardu padarė p. Kęsgaila. Nors "NL" rašo, kad susirinkimas sušauktas piratiant KLCT centrui ir su žinia revizijos komisijos, bet birželio 3 d., kai susirinkimas jau buvo paskelbtas, p. Kęsgaila dar karščiausi apie jį nieko nežinaus ir spėjo kokiąs čia naujos kombinacijos. Susirinkime jis jau "kažką žinojo" ir darė pranešimą apie veiklą nesamos valdybos, konstatuodamas, kaip rašo "NL", kad "skyriaus finansiniai reikalai tvarkoje". Nulis, žinoma, visada tvarkoje. Normaliai dėl jo niekas pranešimų nedaro, bet, jei yra noro "pasibovyti" — kodėl ne? Tik keista, kai apylinkės LOK pirmininkas užmiršta, atstovauja visas Montrealio organizacijas, užmiršta turis pareigos ginti jas nuo pašalinių puolimų ir pats išeina į jų pulti. Nejaugi p. pirmininkas mano taip padidins savo vadovaujamo organo ir savo paties, kaip pirmininko autoritetą? "NL" iš jo kalbos išskėlė tris priežastis, dėl kurių, esančios Montrealy surašyti lietuvių dvi priežastis, pirmininkas pamiršo, kad ir kitose vietovėse gyvena tokie patys senieji ir tokie patys naujieji ateiviai ir jų pažiuos ir registracijas visur vienodos. Jei Montrealy, kur pasak bugnų, apie 10.000 lietuvių, nepajėgiama suregistruoti ir iki

600, tai matyt, yra kitų priežasčių. Kad yra dar "nedidelės srvinės grupelės užmačios, ka Montrealis nepalankių skaičių mi Toronto ir kad iš čia būtų perkeltas būsimasis bendromis nės centras", tai p. pirmininkas įdomus negirdėtas pasiteisinimas, kuris gal ištikrųjų pakminti kai kam tokį klausimą pasvarstyti. Montrealio liūne ja per daug maurų priaugo. O to "nedidelė grupelė" labai įdom kad "milžiniškąją srovę" gal sutrukdyti. Įnelaimingi ir juokingi kalbėtojai, kur absurdi verčiasi.

Kalbama į susirinkimą ir KLCT tarybos skyriaus įkūrimą monrealiečiai laiko paliegiusios centro tarybos pastangomis gaudyti tribūną naujoms kalboms ir naujai maišaičiai kelti. Centrtarybai nepatogu, pav., išsto prieš KLB organizavimą, tai pžadėjo pareiškimą skyriaus vadu. Tarytum skyrius būtų nestordinuotas centrai, tarytum ji — kad ir neegzistavęs — nebūt buvęs atstovaujamas apylinkės LOK ir nebūtų atsakingas už jį darbus. Paliegius pradeda kildėti. Bet tai gerai. Jis išsiplepė ir projektuojamos machinacijos išryškės, o visos Kanados lietuviškoji visuomenė aiškiau pamatys, kas čia dedasi.

Beje, į valdybą išrinko pp. Norvaisą, L. Gudą, Parojų, Kuprevičių ir Salalą — kandidatais 1 ko: Puniška, Jonelis, Trumpis. Rev. kom.: Kęsgaila, Knystautas ir Jonelienė, kand. Česna ir Kikis.

Rosemontietis.

Sužeidę lietuvių Neperseniausius Rosemour Blvd. buvo sužeistas J. Valiulis. Jam einant skersai gatvę užkliudė lengvas automobilis ir nuėmė laukė. Dabar ligonis gnamie ir gydosi, reikia tikėti kad greitai laiku pasveiks.

Krepšinio rungtynės su latviais

Pereitą šeštadienį, birželio 1 d., YMCA patalpose, Park Ave. ir St. Viateur kampe, puikioje salėje įvyko lietuvių su latviais krepšinio rungtynės. Rungtyni pažiūrėti susirinko nemažas skaičius mėgėjų lietuvių bei latvių. Laimėjo latviai santykiu 50-4. Reikia pastebėti, kad lietuviai nors pralaimėjo, bet parodė daug daugiau ryžtingumo ir sušaidymo šį sykį, negu lošiar prieš latvius pirmą sykį. Ypač paskutinio ketvircia žaidėjų su dėtis buvo žvali. Žodžiu, jei lietuvių komanda dar rūpestingia parinks žaidėjus bei neapleis treniruotų, vargu ar ji galės atlaikyti čia Montrealyje sau nenuveikiamų priešu. Tad į darbą laimėjimą!

Ruošiamos gegužinės

Greitu laiku žada prasidėti vasaros gegužinės. Gegužinės greičiausiai vyks kaimynystėje to vietos, kur jos būdavo perna

Dėmesio!

pergabena baldus, bagažą ir kitokį transporto patarnavimą pigiai atlieka STANLEY VASARAJS (latvis) Gabenama ir į užmiestį 9 Delaware Ave. Toronto, Ont. Telef. (nuo 6 val. vak.) OL 1403

AR JUS PAGEIDAUJATE PIRKTI NAMUS?

Norėdami pirkti ar parduoti namus kreipkitės į

A. Garbenis

Mes turime Toronto mieste pasirinkimui daug senų ir naujų namų. Kalbame: lietuviškai, latviškai ir slavų kalbomis. Kreiptis: A. GARBENIS

H. M. DAVY & Co

REALTORS

105 RONCESVALLES AVE. Tel. LA. — 2763, LA. — 6101, vakarais — HY. — 1543

KINO "CENTRE"

772 Dundas St. W.

Toronto

Kasdien nuo 6 val. vak.

Jaukiai apšildyta — grynas oras

Ketvirtadienį — šeštadienį, birželio 21-23 d.
1. THE OUTRIDERS — spalv. — su Joel McCrea, Arlene Dahl
2. TIME OF THEIR LIVES — Abbott & Costello

Pirmadienį — trečiadienį, birželio 25-27 d.

1. ALLIANCE THE GENTLEMAN, su Wallace Berry ir D. Patrick
2. LOVES OF CARMEN — spalv. — tik suaugusiems su Glen Ford, Rita Hayworth

LINKSMI IR ĮDOMUS PRIEDAI KIEKVIENOJ PROGRAMOJ
Prie kiekvienos programos rodoma nauja "Savaitinė apžvalga"

Imigracijos (darbo, butų garantijų sudarymas) nuosavybės perdavimo, paskolų parūpinimo, palikimų, pilietybės ir kiti reikalai. • Atstovavimas teismuose ir įstaigose. • Dokumentų patvirtinti vertimai ir nuorašai. • Visokeriopos informacijos. • Gynimas lietuvių interesų Kanadoje ir kitose valstybėse atliekamas prityrusių teisininkų ir kalbininkų, studijavusių Amerikos ir Europos universitetuose.

JONAS J. JUŠKAITIS

Telsinės — Kalbinės Pagalbos Biuras

907 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada. Telefonas PL 4880

DIDŽIAUSIAS NUOSAVYBIŲ PASIRINKIMAS KANADOJE!

Jei nori pirkti namus (senus ar naujus), restoranus, krautuves, apartamentus ir kitokios rūšies įmones kreipkis į

ERNEST RIDOUT
Real Estate Ltd.

1172 BAY STREET, TORONTO. TEL. PR. 5761

Mandagus patarnavimas VOKIEČIŲ ir anglų kalbomis.

Prašykite H. TAMMSALU

Mūsų įstaiga HAMILTONE:

prašykite V. VARANGU

913 MAIN STREET EAST.

TEL. 9-4121